БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 281 (19.357). ● 1985 йил 7 декабрь, шанба ● Баҳоси 3 тийин.

РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ КПСС XXVII СЪЕЗДИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ XXI СЪЕЗДИ ШАРАФИГА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИ КУН САЙИН ҚИЗИТМОҚДАЛАР

ОБЛАСТЬ ВА ЎЛКА КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИ

Бугун ва эртага мамлакатимизнинг бир қанча шаҳарларида дастлабки область партия конференциялари бўлиб ўтади. Бу конференциялар партия XXVII съездига тайёргарликнинг навбатдаги босқичидир. Партия группалари, бошланғич, район ва шаҳар ташкилотларидаги ҳисобот ва сайловлардан кейин область ва ўлка конференциялари қилинган ишлар кўригини давом эттиради.

Умуман партия ва мамлакатдаги вазиятни характерловчи талабчан, ижодий муҳит ҳисобот-сайлов кампанияси чоғида айниқса, ёрқин намоён бўлмоқда. Кампания юксак ғоявий-сиёсий даражада, кенг ички демократия вазиятида ўтмоқда, партия сафларининг жипслигини, партия билан халқнинг бузилмас бирлигини намойиш этмоқда. Бошланғич партия ташкилотлари йиғилишларининг ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, Марказий Комитет секретарлари, Марказий Комитет аппаратининг масъул ходимлари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область партия комитетларининг бюро аъзолари, секретарлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари актив қатнашдилар.

Коммунистлар активлиги, ишчанлик ва талабчанлик ўсганлиги жуда муҳим сиёсий кампанияга хос бўлмоқда. Кўпгина йиғилиш ва конференцияларда кундалик практика, ҳал этилмаган проблемалар қизиқиб, чуқур муҳокама қилинди. Камчиликлар ва шу камчиликларнинг конкрет айбдорлари қаттиқ танқид қилинди. Коммунистлар орттирилган тажрибаларни умумлаштирдилар, ишлаб чиқаришдаги танг жойларни, ташкилий ва идеологик ишдаги камчиликларни бартараф этиш чораларини биргалашиб ишлаб чиқдилар.

Бир қанча жойларда қолоқ участкаларни илғорлар даражасига чиқариб олиш мумкин бўлганлиги, умуман ишлар яхшилик сари ўзгара бошлаганлиги ҳисобот ва сайлов ишчанлик билан ўтаётганлигидан далолат беради. Ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари ортмоқда, бошқа иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланмоқда. Йил бошида бир қанча тармоқларда узилишлар бўлганига қарамай, ҳозир аҳволни ўнглаб, экономика мўлжалдаги марраларга чиқиб олишини таъминлай олдик. Тартиб ўрнатиш, меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, тежамкорлик режимини кучайтириш, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш борасида қўйилган амалий қадамлар ҳам ўз самарасини бермоқда.

Бошланган ишни қатъий ва изчиллик билан давом эттирмоқ керак. Зеро экономикага, бутун хўжалик ва партиявий-сиёсий ишга партиявий раҳбарликнинг шакл ва методлари қайта тузиб чиқилмаган жойлар ҳам бор. Кутиб туриш позициясига ўтиб олиб, эскиликка қайтишдан умид узмаган кишилар ҳам бор. Бундай тенденцияга қатъиян барҳам бериш лозим. Область ва ўлка конференцияларида партия ташкилотлари ва комитетларининг кундалик практикасини чуқур анализ қилиб, ташаббус кўрсатаётган, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда, тежаб-терграш, тартиб ўрнатиш, интизомни мустаҳкамлашда дуруст натижаларга эришган коллективларнинг ютуқларидан ҳаммани баҳраманд этиш муҳимдир. Келаси йилдан бошлаб олға қараб дадил ва жўшқин ҳаракат қилишни таъминлаш, мўлжалдаги марраларга эришиш, мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини сифат жиҳатидан янада ўзгартириб бориш учун шарт-шароитлар яратиш мақсадида беш йилликнинг охирида зўр бериб меҳнат қилиш зарур.

Партия КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми ишлаб чиққан йўлга қатъий амал қилиб, халқ хўжалигининг барча бўғинларида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш конкрет программасини кенг кўламда амалга оширишга киришди. Ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашда муҳим роль ўйнаши лозим бўлган кенг кўламдаги чора-тадбирлар кўрилди. Хўжалик юритишнинг янги методлари янада ривож топади, машинасозликдаги ташкилий структура соддалаштирилади. Вазифалар кўп марта такрорланишига, хўжаликлар ва корхоналарнинг майда-чуйда ишларига аралашаверишга барҳам берувчи агросаноат комплексини бошқаришнинг принципиал янги органлари тузилди. Мана шу шароитларда партия конференциялари ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетларига, хўжалик кадрларига ижодий муносабатни, нафли ва дадил ташаббусларни пайқаган ва қўллаб-қувватлаган ҳолда жамики сийқаси чиққан яроқсиз ишлардан тезроқ қутулишда ишчанлик билан ёрдам бериши керак.

Ўлка ва область конференцияларининг делегатлари КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларини атрофлича муҳокама қилиб чиқадилар. Муҳокамаларда кўп кишиларнинг қатнашуви умуман мамлакатнинг, шунингдек алоҳида-алоҳида ҳар бир регионнинг ривожланиш истиқболини аниқроқ белгилашга имкон беради, кишиларнинг партия, социалистик Ватан ишларига манфаатдорлик билан, онгли, ижодий муносабатда бўлиш даражасини оширишга ёрдам беради. Съездолди ҳужжатларининг муҳокамаси конкрет вазифалар билан яқин алоқада борса, у янада самарали бўлади, албатта.

Конференцияларнинг қатнашчилари кўпдан кўп проблемаларни тилга оладилар. Лекин гап нима тўғрисида бормасин, ишнинг мазмундорлиги, муҳокаманинг конкретлиги, ошкора фикрлашиб олиш, принципиаллик ва талабчанлик, вужудга келувчи проблемаларни ҳал этишнинг ижобий йўлларини излаш асосий вазифа ҳисобланади. Бунда танқид ва ўз-ўзини танқид муҳим ўрин тутиши керак. Реал воқеликни бўрттириб кўрсатиш ёки манфур объектив сабабларга айбни тўнкашга уринишлар пайини қатъиян қирқиш, ташкилий чоралар билан кўмиб ташлаш ва мадҳиябозликка барҳам бериш керак. Конференцияларнинг минбаридан бошқаларга «дакки бериш» учунгина фойдаланиб қолиш нотўғри бўлур эди, албатта: чунки область, ўлка партия комитетлари аввало ўз фаолияти тўғрисида ҳисоб беради.

Ҳисобот докладларини, съездолди ҳужжатларини муҳокама қилиш чоғида анча-мунча танқидий мулоҳазалар ва таклифлар айтилмоқда. Ҳамма фикр, тавсия, истакларни ғоятда синчиклаб ҳисобга олиш, қимматли бирон нарсани ҳам назардан қочирмаслик керак.

Конференция — қилинган ишлар тўғрисидаги ҳисоботнинг ўзигина эмас. У олға қадам ташлашнинг бошланиши ҳам ҳисобланади. Бу ҳаракатнинг тезлиги делегатлар қабул қиладиган қарорларга боғлиқ бўлади. Қарорлар нечоғлик конкрет, асосли бўлса, уларнинг натижалари ҳам шунчалик юқори бўлади. Мўлжалланган ишларни кечиктирмасдан ва бўшашмасдан амалга оширишга киришиш керак. Вақт кутиб турмайди!

Конференциялар бутун ишимизга сўзсиз янги омил бағишлайди. Коммунистлар, барча совет кишилари белгиланган ишларни амалга ошира бориб, партиянинг XXVII съездини меҳнатда янги-янги зафарлар билан кутиб олишларига шубҳа йўқ.

(«Правда»нинг 6 декабрь сонидаги бош мақоласи).

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИДА

17 декабрь куни Москвада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг 41-(навбатдан ташқари) мажлиси очилади.

Келишилган аҳдномага мувофиқ, сессия мажлиси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳукуматлари бошлиқлари иштирокида ўтказилади.

Замондошларимиз

ОТА ИЗИДАН

Навоий область Учқудуқ районидаги «Мингбулоқ» совхозининг бош чўпони Айтбой Турдимуродов қишлов арафасида СССР Давлат мукофоти лауреати деган қутлуғ унвонга сазовор бўлди.

У чўпон таёғини отаси қўлидан олган эди. Ўшанга ҳам йигирма йилдан ошиб кетди. Шу давр мобайнида қўйчивонлик сирларини обдон ўрганди. Ўзига қарашли яйловларда у юрмаган сўқмоқ қолмади ҳисоб.

Мана, бугун ҳам у сурувларни Қизилқум ичкарисига — совхознинг марказий қўрғонидан анча узоқдаги, Навоийдан 250 километр наридаги Оймурза қудуғига ҳайдаб келди. Бу яйловларда қўйларнинг емиши кўп, шамол ҳам унчалик эмас. Тажрибали қоракўлчи бир неча йилдан бери қишловни ана шу қудуқ атрофида ўтказмоқда. Қудуқ ёнида ёрдамчилар билан биргаликда қўтон қуришди. Қишлов олдидан бу ерга майдаланган ем-хашак келтирилди. Сув иситиш ускуналари ремонтдан чиқарилди.

Қўзилатиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Турдимуродовнинг фикрича, ҳозир қўйлар қувватга кириши зарур. Уларга яхшироқ ем-хашак бериш, яйловда кўпроқ ҳайдаб боқиш лозим. Қўйлар туну кун яйловда юрибди. Ўтган қиш анча совуқ келганига қарамай, Айтбой Турдимуродов бригадаси ҳар юз совлиқдан 130 тадан қўзи олди. Ҳар бир қўйдан қирқилган жун 3,2 килограммга борди.

— Бундай юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига меҳнатни аниқ ташкил этиш, зооветеринария қоидаларига сўзсиз риоя этиш туфайли эришмоқдаман, — дейди Октябрь революцияси ордени, учта Меҳнат Қизил Байроқ, Халқлар дўстлиги орденлари соҳиби А. Турдимуродов.

Тажрибали чўпон бу йил ана шу маррадан ҳам ўзиб кетмоқчи.

Суратда: СССР Давлат мукофоти лауреати Айтбой Турдимуродов.

А. Усмонов фотоси (ЎзТАГ).

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 6 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

НАМАНГАН	—	130,3
ҚҚАССР	1,6	127,1
ФАРҒОНА	3,4	112,5
БУХОРО	0,6	105,3
Хоразм	2,7	93,8
Тошкент	1,5	92,4
Жиззах	1,6	86,2
Навоий	0,9	85,7
Андижон	3,8	85,6
Сирдарё	3,4	78,9
Қашқадарё	3,6	73,3
Самарқанд	3,9	73,3
Сурхондарё	4,3	37,2
Республика бўйича:	2,6	86,8

ИНТЕНСИВ ИШ РЕЖИМИ

● Чирчиқдаги «Электрохимпром» бирлашмасида аммиак селитраси ишлаб чиқарадиган технологик линия профилактика учун тўхтатилмай, энг узоқ муддат — уч ой узлуксиз ишлатилди.

Бу ускуналарни ҳар ўн кунда тўхтатиб, профилактик ремонт қилиш кўзда тутилган. Химиклар беш йилликнинг тугалловчи йилида интенсивлаш йўлига ўтдилар, бунинг учун аппаратлар қаровини тубдан яхшилаш, барча технология талабларига қатъий риоя қилиш, ремонтнинг юксак сифатли бўлишини таъминлаш лозим бўлди. Натижада аммиак селитраси цехида ускуналарнинг ремонтсиз ишлаши муддати кескин даражада ошди. Планга қўшимча 20 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқариш учун вақт тежалди.

(ЎзТАГ).

КАДРЛАР ЎҚУВИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги республика партия-хўжалик активи мактабида биринчи машғулот бўлиб ўтди. Марказий Комитет 1985 йил апрель ва октябрь Пленумлари материалларида, КПСС-нинг съездолди ҳужжатларида баён этилган КПСС-нинг стратегик йўли ва сиёсатини ўрганиш шу ўқув йилининг асосий мазмунидир.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти илмий коммунизм бўлимининг мудири фалсафа фанлари доктори, профессор П. П. Лопата «КПСС Программасининг лойиҳаси — ижодий марксизм-ленинизмнинг энг муҳим ҳужжати» мавзуида лекция ўқиди.

Машғулотда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Б. Усмонхўжаев, Р. Ҳ. Абдуллаева, В. П. Анишчев, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. К. Михайлов, О. У. Салимов, Н. М. Маҳмудова, У. У. Умаров, В. А. Хайдуров қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Тараққиёт сардорлари

Бутуниттифоқ илмий-техника жамиятларининг 6 декабрь куни Москвада бўлиб ўтган пленуми СССР илмий-техника жамиятларининг съездолди партия ҳужжатларидан келиб чиқувчи вазифаларини муҳокама қилди.

Сўзга чиққанлар ўз сафларида қарийб 12 миллион олим, мутахассис, новатор ишчи ва қишлоқ меҳнаткашларини бирлаштирган илмий-техника жамиятларининг ташкилотлари фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга илмий ва инженерлик ҳиссасини кўпайтириши зарур, деб таъкидладилар. Ресурсларни тежайдиган технологияларни жорий этиш, ишлаб чиқаришни роботлаштириш ва компьютерлар билан таъминлаш, маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш — тараққиёт сардорлари ишининг баъзи энг муҳим участкаларидир, холос. Шу билан бирга илмий-техника жамиятларининг ижодий имкониятларидан: жамоатчилик асосидаги илмий-тадқиқот институтлари, лабораториялар, лойиҳа-конструкторлик бюроларидан мумкин қадар кўпроқ фойдаланиш керак. Улар юксак самарали машина-ускуналар яратиш борасида кўп ишлар қилишлари мумкин.

(ТАСС мухбири).

ИЖОД УФҚЛАРИ

СССР Бадиий академиясининг Москвада 5 декабрь куни бўлиб ўтган 41-сессиясида совет тасвирий санъати ва архитектурасининг янги марралари белгиланди. Бу анжуман партиянинг съездолди ҳужжатларини муҳокама қилишга бағишланди.

Докладчи — академия президенти Б. Угаров ва сўзга чиққан бошқа нотиқлар маҳоратни бундан буён ҳам такомиллаштириб бораверишни, ҳаёт билан алоқани мустаҳкамлаш биринчи даражали вазифа эканлигини таъкидладилар. Жамиятнинг маънавий ҳаётига зўр куч билан таъсир эта оладиган жозибадор асарлар яратиб ижодий меҳнатнинг обрў-эътиборини оширмоқ лозим.

Шу куни СССР Бадиий академиясининг йиллик анъанавий мукофотларини топшириш маросими бўлди. Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР халқ артисти Г. Уланова ва кемасоз Н. Исаниннинг Ленинграддаги Ғалаба боғида ўрнатилган бюст-ҳайкаллари учун М. Аникушин (Ленинград); «Тютчев қадамжолари» туркумидаги картиналар: «Кўҳна Вшчиже», «Пичан ўрими», «Июль момақалдироғи» ва «Улуғ Ватан уруши ветерани С. Драгомиров портрети» учун А. Ткачев, С. Ткачев (Москва); Э. Хемингуэйнинг «Қўнғироқ садоси» романига ишланган суратлар учун Д. Шмаринов (Москва) олтин медалларга сазовор бўлдилар.

Кумуш медалларга С. Заславская, Е. Костикова, А. Сотников, В. Толстой (ҳаммаси Москвадан), Б. Валантинайте - Йокубонене (Вильнюс), А. Королев, А. Михайлов (Ленинград), К. Хетагуров (Орджоникидзе) муяссар бўлдилар.

Бир гуруҳ рассомлар ва санъатшуносларга академиянинг дипломлари топширилди.

Сессияда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев нутқ сўзлади.

(ТАСС мухбири).

МАКЕДОНИЯ КОММУНИСТЛАР СОЮЗИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССРда БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Македония Коммунистлар союзи Марказий Комитетининг Раиси Милан Панчевски бошчилигидаги Македония Коммунистлар союзининг делегацияси шу йил 3 декабрдан 5 декабргача Ўзбекистон ССРда меҳмон бўлди.

Югославиялик меҳмонлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул этилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ И. Б. Усмонхўжаев барча совет кишилари каби Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари ҳам КПСС раҳбарлигида партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошириш учун фидокорона ишлаётганликларини, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажараётганликларини ва партиянинг навбатдаги съездига тайёргарлик кўраётганликларини гапириб берди.

Македония Социалистик Республикасидан келган меҳмонларнинг визити КПСС-нинг съездолди ҳужжатларини, Женевада олий даражада ўтказилган Совет—Америка учрашувининг якунларини чуқур мамнуният билан кутиб олган совет кишилари зўр манфаатдорлик билан меҳнат қилаётган, ўз ишларига амалий, ижодий йўналиш бахш этаётган, мамлакатда содир бўлаётган ижобий ўзгаришларни астойдил маъқуллаб кутиб олаётган бир пайтда ўтаётганлиги қайд этилди.

МКС Марказий Комитетининг Раиси ўртоқ М. Панчевски Македония меҳнаткашлари ЮКС XII съезди қарорларини ва «Иқтисодий барқарорлик узоқ муддатли программаси»ни амалга ошириш соҳасида қилаётган ишлар ҳақида, Македония Коммунистлар союзининг аъзолари Югославия Коммунистлар союзининг 1986 йил ўрталарида ўтказиш белгиланган XIII съездига ва Македония Коммунистлар союзининг IX съездига қандай тайёргарлик кўраётганликлари ҳақида ахборот берди.

М. Панчевски ҳозирги халқаро аҳволга тўхталиб, Югославияда совет тинчлик ташаббусларига, шунингдек КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг АҚШ президенти Р. Рейган билан Женева учрашуви якунларига ижобий қаралаётганини уқтириб ўтди. У халқаро турмушнинг, тинчлик ва тенг ҳуқуқли халқаро ҳамкорлик учун курашнинг муҳим омили бўлмиш қўшилмаслик ҳаракатининг катта аҳамиятини таъкидлади.

СССР билан ЮСФР, КПСС билан ЮКС, Ўзбекистон ССР билан Македония ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари муваффақиятли ривожланиб бораётганини томонлар мамнуният билан қайд этдилар ҳамда бу муносабатларни олий даражадаги учрашувлар натижасида қабул этилган қўшма ҳужжатларда баён қилинган принциплар ва аҳдномалар асосида бундан буён ҳам мустаҳкамлаш ва кенгайтиришга интилаверишларини тасдиқладилар.

Учрашувлар ва суҳбатлар чоғида Ўзбекистон ССР билан Македония Социалистик Республикаси ўртасидаги хилма-хил алоқаларни кенгайтириш ва такомиллаштириш масалаларига алоҳида эътибор берилди. Ҳозирги вақтда бу алоқалар кўпгина соҳаларни ўз ичига олмоқда, бу алоқаларда иккала республиканинг партия, давлат арбоблари ҳам, шунингдек турли коллективлари ҳам қатнашмоқдалар. Ўзбекистон ССР Олий Советининг делегацияси Македонияга бориб келди, Македония Социалистик Республикаси мажлисининг делегацияси эса Ўзбекистонга келиб кетди. «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» билан 11-октябрь номидаги автобус корхонаси, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети билан Кирилл ва Мефодий номидаги Скопье университети, 153-Тошкент қурилиш тресті билан Маврово қурилиш корхонаси, Тошкентдаги 110-ўрта мактаб билан Скопье шаҳридаги В. И. Ленин номли мактаб ўртасида алоқалар боғланган. 1970 йилдан буён Тошкент билан Скопье партияларaро алоқаларни амалга оширмоқдалар, улар ўртасида вужудга келган қалин дўстлик доимо кучайиб бормоқда. Македония Социалистик Республикасининг 1983 йил майида Ўзбекистонда бўлган маданият кунлари ва Ўзбекистон ССРнинг 1984 йил июнида Македонияда ўтказилган маданият кунлари катта байрамга айланди.

Совет—Югославия ҳамкорлиги доирасидаги шу алоқаларни янада ривожлантириш истиқболларини кўриб чиқиш пайтида томонлар турли соҳалардаги ҳамкорликни кенгайтиришнинг мавжуд имкониятларини кўрсатиб ўтдилар. Жумладан, партия қурилиши соҳасидаги ва хўжалик фаолияти борасидаги иш тажрибасини ўртоқлашиш зарурлиги кўрсатилди. Шу билан бирга корхоналар, илмий ва маданий муассасалар ўртасидаги алоқаларни чуқурлаштиришнинг муҳим аҳамияти таъкидлаб ўтилди. Ишлаб чиқариш коллективлари алоқаларининг натижадорлиги ва самарадорлигига эришиш зарурлиги, улар шерикларининг қишлоқ хўжалиги ва саноат соҳасидаги илғор тажрибадан фойдаланиш ҳамда касаба союз ва спорт алоқаларини, ёшлар ташкилотларининг ҳамкорлигини ривожлантириш зарурлиги ҳам уқтириб ўтилди.

Ўзбекистон Компартияси ва Македония Коммунистлар союзи Марказий Комитетлари ўртасида алоқа ўрнатилиши КПСС билан ЮКС, Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни иккала мамлакат халқлари, социализм, ижтимоий тараққиёт, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик манфаатлари йўлида тенг ҳуқуқли асосда янада чуқурлаштиришга кўмаклашади, деб ишонч изҳор этилди.

Македония Коммунистлар союзининг делегацияси В. И. Ленин ҳайкали пойига сават-сават гуллар ва Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйди.

Меҳмонлар Тошкент шаҳрининг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар, В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини, В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройини, Тошкент метрополитенини бориб кўрдилар. «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида, Тошкент область Орджоникидзе районидаги В. И. Ленин номли колхоз лимонзорида, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ядро физикаси институтида учрашув ва суҳбатлар ўтказдилар.

Визит чоғида меҳмонлар Самарқанд шаҳрига бордилар, Бутуниттифоқ қоракўлчилик илмий-тадқиқот институтида бўлдилар.

ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, МКС Марказий Комитетининг Раиси М. Панчевски ўзига ва ҳамроҳ бўлиб келган кишиларга кўрсатилган ўртоқларча иззат-икром учун Ўзбекистон раҳбарларига ва меҳнаткашларига сидқидилдан ташаккур билдирди.

М. Панчевски Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига келгуси 1986 йилда Македония республикасига ўз делегациясини юбориш ҳақида таклифнома топширди.

ДЕЛЕГАЦИЯ ЖЎНАБ КЕТДИ

ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Македония Коммунистлар союзи Марказий Комитетининг Раиси Милан Панчевски бошчилигидаги Македония Коммунистлар союзи делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан танишиб бўлди. Делегация Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг таклифига биноан республикамизга визит билан келган эди.

Меҳмонлар Ватанига жўнаб кетди. Тошкент аэропортида делегацияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ҳ. А. Шоғазатов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ЎзТАГ).

Македония Коммунистлар союзи делегациясининг аъзолари Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ядро физикаси институтида.

Р. Нуритдинов фотолари (ЎзТАГ).

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ПАРТИЯНИНГ СЪЕЗДОЛДИ ҲУЖЖАТЛАРИНИ МУҲОКАМА ҚИЛАМИЗ

КАМОЛОТ МАНБАИ

Бахтини меҳнатдан топганлар

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида таъкидланганидек, меҳнат жамият моддий ва маънавий бойлигининг асосий манбаи, шахсни коммунистик руҳда тарбиялашнинг негизидир. Инсон меҳнат туфайли камол топади, ҳурмат ва обрў қозонади, эзгу нияти ва орзуларига эришади.

Конституциямиз СССР гражданларига меҳнат қилиш ҳуқуқини таъминлаб берган. Ҳар бир совет кишиси бу ҳуқуқдан фойдаланишни, жамият манфаати йўлида ҳалол меҳнат қилишни ўзининг муқаддас бурчи деб билади. Шу факт қувончлики, бизда меҳнат ҳаётий заруратгина бўлиб қолмай, шон-шараф ва қаҳрамонлик ишига айланган. Шундай ажойиб кишиларимиз борки, улар меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатмоқдалар, буюк бунёдкорлик режаларини рўёбга чиқаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Ҳалол меҳнат инсонни улуғлашини, унга шон-шуҳрат, обрў-эътибор келтиришини ҳаётнинг ўзи, бизнинг турмуш тарзимиз кўрсатиб турибди. Мен меҳнатда чиниққан Ватан ва халқ эъзозига сазовор бўлган кўпгина кишиларни биламан. Уларнинг ҳаёт йўли, ижодкорлик, ташаббускорлик фазилатлари, шонли ишлари ҳаммага, айниқса ёшларга ибрат бўла олади.

Ҳамқишлоғим Воис Маҳмудов мактабда ўқиб юрган чоғидаёқ меҳнатсеварлиги, тиришқоқлиги билан тенгқурларига ўрнак эди. Ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадасига аъзо бўлиб, мўл ҳосил етиштиришга ҳисса қўшишдан куч-ғайратини аямади. Ўқишдан сўнг ва таътил кунларида пахтакорлар билан ёнма-ён ишлаб, суяги меҳнатда қотди. Ўрта мактабни тугатгач, ҳеч иккиланмай жонажон қишлоғида қолди ва колхозда ишлай бошлади.

У ёзин-қишин далада тер тўкиб, деҳқончиликда тажрибаси орта борди. Далага сув тараб, экинни яшнатди, ғайрат-шижоатини пахтачиликка бағишлади, агробиология фани ютуқларини тинмай ўрганди, техникани эгаллаб олди.

Оловқалб йигит пахтачилик бригадасига бошчилик қилиб, мўл ҳосил устаси, ишлаб чиқаришнинг моҳир ташкилотчиси эканлигини амалда кўрсатиб келяпти. Бригадада пахта ҳосилдорлиги дастлабки йилдагидан қарийб бир ярим баравар ошди. Воис Маҳмудов 60 центнерчилик ҳаракатининг байроқдорларидан бири бўлиб, бу юксак марра ҳақиқатда эгалланишига эришди. Бригадада пахта етиштириш бўйича ўн биринчи беш йиллик план тўрт йилда бажарилиб, бу йил янги беш йилликнинг биринчи йили плани адо этилди.

Шавкатли меҳнати муносиб тақдирланди. Донгдор бригада бошлиғи, пахта устаси Воис Маҳмудов қатор орден ва медалларга, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига мушарраф бўлди. Шу фактнинг ўзи ҳалол меҳнат қаҳрамонлик тимсоли эканлигидан далолат эмасми!

Бундай мисоллар оз дейсизми. Менинг ҳамкасбларим, пахтачилик бригадалари бошлиқлари Матёқуб Матназаров, Салой Худойқулиев, Зариф Қурбонов, Машариф Мавлонов, Ободон Дўсова каби довруқдор деҳқонлар Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлганликлари билан ҳақли равишда бутун эл фахрланади. СССР Давлат мукофоти лауреатлари Ҳожи Саидов ва Раҳимбой Бобожоновларнинг номлари рекорд ҳосил ижодкорлари сифатида ҳурмат билан тилга олинади. Оддий сут соғувчи Розия Матёқубова — республикада хизмат кўрсатган чорвадор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. Деҳқон қизи, ёш пахтакор Ровия Раматова — СССР Олий Совети депутати.

Меҳнаткаш халқ орасидан етишган бу таникли кишилар камолоти ва шон-шуҳрати фидойи меҳнатнинг, Ватанимиз гуллаб-яшнаши йўлидаги ғайрат-шижоатнинг натижасидир.

Меҳнатсеварлик — социалистик жамият аъзоларининг олижаноб фазилати. Аммо, кишиларимизнинг ҳаммасида шундай фазилат мужассам, деб бўлмайди. Ижтимоий фойдали меҳнатда фаол қатнашмайдиган ёки озроқ ишлаб, катта тишлашни ўйлайдиган кимсалар йўқ эмас.

Колхозда ишлашга бўйни ёр бермай, енгил-елпи юмуш илинжида умрининг олтин даврини беҳуда ўтказаётган ёшларни кўрсам, энсам қотади. Ишда унуми ва қуними бўлмаган кишига ҳеч қачон ҳурмат, шон-шараф насиб қилмаган. Текинхўрлик, олифтагарчиликнинг охири вой. Бундай нусхаларнинг номларини айтиб, иза қилмоқчи эмасман. Гап эгасини топади. Сохта шуҳрат кетидан қувиш, кўз бўямачиликнинг оқибати пушаймон эканлигини ҳаёт кўрсатди. Демак, ҳалол, унумли меҳнатгина кишига бахт ва шараф келтиради.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил октябрь Пленуми тасдиқлаган съездолди ҳужжатларида мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг кенг, ёрқин истиқболлари белгилаб берилган. Жамият тараққиётини жадаллаштириш ўз-ўзидан бўлмаслиги ҳаммага равшан. Улуғвор режалар фақат меҳнат билан, бутун куч-ғайратни, қалблар ҳароратини улуғ мақсадга бағишлаш билан рўёбга чиқади. КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида меҳнат тарбиясига катта аҳамият берилганлиги боиси ҳам шунда.

Бу тарихий ҳужжатдаги қоида ва хулосаларни сидқидилдан маъқуллаймиз. Шу билан бирга, мен «Ғоявий-тарбиявий иш соҳасида» деган бўлимнинг «Меҳнат тарбияси»га бағишланган абзацига кичик қўшимча киритишни таклиф қиламан. Маълумки, бизда меҳнат қилиш ҳуқуқи Конституцияда акс эттирилган. Амалда барқарор бу ҳуқуқ партиямиз Программасига ҳам киритилишини истардим. Яъни меҳнат таърифи қуйидаги таҳрирда берилса: **«Меҳнат—жамият моддий ва маънавий бойлигининг асосий манбаи, кишининг социал обрў-эътиборини баҳолайдиган асосий мезон, унинг гражданлик ҳуқуқи ва муқаддас бурчи, шахсни коммунистик руҳда тарбиялашнинг негизидир».**

Тўра РАҲИМОВ,
Хонқа районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ШИФОКОРНИНГ БУРЧИ — БУ

Мен КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳаси иккинчи қисм, учинчи бобида «Совет кишилари фаровонлигини ошириш, меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш» бўлимидаги «Партия шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг барча хилдаги юқори малакали медицина хизматига эҳтиёжини ҳамма ерда ва тўла қондиришга, бу хизмат сифатини тубдан оширишга эришиш вазифасини қўяди», деган жумлада «оширишга эришиш...» сўзларидан кейин **«...медицина муассасаси ва ҳар бир врачнинг ўз иш участкасида фан-техника ютуқларини жорий этиш учун масъулиятини кучайтириш вазифасини қўяди»** деб тўлдирилишини таклиф қиламан. Негаки, медицина йилдан-йилга ривожланиб, фан-техника ютуқлари билан бойиб боряпти. Аммо уларни ҳаётга жорий этишга келганда, медицина муассасалари ва шифокорлар ўз зиммаларидаги юксак масъулиятини ҳис этишмаяпти. Шундай масъулият партиямизнинг янги таҳрирдаги Программасида белгилаб қўйилишини жуда-жуда истайман.

Раҳмонқул БОЛТАЕВ,
врач.

Навоий шаҳри.

УЧРАШУВЛАР, ЛЕКЦИЯЛАР, СУҲБАТЛАР

Пешку районидаги «Москва» колхозида Коммунистик партия ветеранларининг съездолди ҳужжатларини муҳокама қилишга бағишлаб ёшлар билан учрашуви бўлиб ўтди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Йўлдош Эргашев, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, икки даража Шуҳрат ордени кавалери Шомаҳмад Турсунов ва бошқа донгдор деҳқонлар дастлабки партия ячейкалари, коммунистларнинг Зарафшон водийсида Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун олиб борган кураши, сўнгги беш йилликларда ўлкада юз берган катта ўзгаришлар ҳақида сўзлаб бердилар.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986-1990 йиллар ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларини тушунтириш ва пропаганда қилишда колхоз партия ташкилоти ҳисобида турувчи 150 дан ортиқ коммунист қатнашмоқда. Улар ўн бешта пахтачилик бригадаси, сабзавотчилик бригадаси ва чорвачилик фермасида съездолди ҳужжатларини ўқишни ташкил қилмоқдалар, суҳбатлар ўтказиб, колхозчиларнинг саволларига жавоб бермоқдалар.

Бухоро области.
ЎзТАГ мухбири.

РАДИОЛЕКТОРИЙ ИШ БОШЛАДИ

Хўжаобод районидаги «Правда» колхозида ташкил этилган радиолекторий партия комитетининг секретари Абдуқаҳҳор Ҳамроқуловнинг «Колхозимиз съезддан-съездгача» мавзусидаги суҳбати билан очилди. А. Ҳамроқулов экономикани ривожлантиришда ўн биринчи беш йилликда хўжаликдаги қишлоқлар қиёфасида қандай ўзгаришлар юз берганини ҳақида конкрет мисоллар билан сўзлаб берди.

Радиолекторийнинг иш планида партия ва совет ходимларининг, «Билим» жамияти лекторлари, депутатлар, педагоглар, врачлар, партия ва меҳнат ветеранларининг суҳбат ва лекциялари кўзда тутилган. Умумхалқ муҳокамасига қўйилган съездолди ҳужжатлари ҳақидаги лекция ва суҳбатлар қишлоқ меҳнаткашларида катта қизиқиш уйғотмоқда.

Андижон области.
ЎзТАГ мухбири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

БУХОРО ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

— Бухоро ветеринария-санитария ва чиқинди заводининг собиқ катта ветеринария врачи М. Султоновнинг ишдан нотўғри бўшатилганлиги тўғрисидаги аризаси текширилди. Хат автори аввалги лавозимига тикланди.

Текшириш якунлари область қишлоқ хўжалиги бошқармасида муҳокама қилинди. Камчиликларга йўл қўйганлиги учун завод директори Х. Нарзиев қаттиқ огоҳлантирилди.

Область партия комитети область қишлоқ хўжалиги бошқармаси эътиборини завод маъмурияти фаолияти устидан раҳбарликни бўшаштириб юборганлигига қаратди.

БЕКОБОД РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

—Райондаги Ленин номли колхозда истиқомат қилувчи Ҳ. Расуловнинг шикоят хати текширилди. Район халқ контроли комитети мажлиси қарорига кўра ишга совуққонлик билан муносабатда бўлганлиги, колхозга жиддий зарар етказганлиги учун 3-участканинг 12-бригадаси бошлиғи А. Алимов вазифасидан четлатилди. Масъулиятсизлиги ва ишни ташкил этишда етарли даражада назорат ўрнатмаганлиги учун 3-участка мудири А. Абдукаримовга қаттиқ ҳайфсан берилди.

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИ

— Н. Рўзиназаровнинг Пастдарғом районидаги 42-мактабдаги камчиликлар тўғрисидаги хати ўрганиб чиқилди. Текширишда ўқувчилар билимининг пастлиги, мактабда назорат ва таълим-тарбия ишлари бўшлиги каби фактлар тасдиқланди.

Текшириш якунлари мактаб педагогика ва район халқ маорифи бўлими Советларида муҳокама этилди. Район халқ маорифи бўлими буйруғи билан мактабда назоратни бўшаштириб юборганлиги, ўзига ва ўринбосарларига нисбатан талабчанликни сусайтирганлиги, ўқувчилар билимини оширишда паст кўрсаткичларга эришганлиги учун мактаб директори Х. Худойбердиевга қаттиқ ҳайфсан берилди. Директор ўринбосарлари А. Рўзибоев ва Т. Бекмуродовларга, мактабдан ва синфдан ташқари ишлар ташкилотчиси Э. Жумагелдиевга ҳайфсан эълон қилинди.

Район халқ маорифи бўлимига мазкур мактабнинг таълим-тарбия жараёнини мунтазам назорат қилиб бориш ва йўл қўйилган камчиликларни бартараф этишда амалий ёрдам кўрсатиш топширилди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: РАҲБАРЛИКНИНГ УСУЛ ВА УСЛУБЛАРИ

МИНИСТРЛИКДАН ХАТЛАР

3. ҲАР БИР ИШ ЎРНИДА

Иш вақти тугаб, ходимлар бирин-кетин уйига қайтишарди. Партбюро секретари Мирза Содиқович стол тортмасидан кеча чала қолдирилган докладни қўлига олди. Ўқиб чиқди, ёқмади. Докладнинг сўнгги варағини қайта ёзишга тушди. Кеча партия бюроси мажлисида КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, (таклиф этилаётган ўзгартишлар билан) КПСС Устави лойиҳалари муҳокамасига бағишланган партия йиғилишига тайёргарлик масаласи кўрилганди. Партия бюроси аъзоларига турли вазифалар тақсимланди, Л. Вольшанский доклад ёзишга кўмаклашадиган бўлди. Ҳар бир коммунист ўз иши билан шуғуллана бошлади.

Мирза Содиқович столи устида муҳим ҳужжатлар, қарорлар турар, айниқса Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми материалларини қайта-қайта ўқирди. «Министрликлар ва идораларнинг, бирлашмалар ва корхоналарнинг раҳбарлари лозим даражада ташаббускорлик ва социалистик омилкорлик кўрсатмаяптилар, — деб таъкидланган эди унда. — Ишлаб чиқариш қувватларидан ёмон фойдаланилаётганини кўпинча ишчи кучининг етишмаслиги билан изоҳлашга уринмоқдалар, ҳолбуки республикада катта меҳнат ресурслари бор. Шу ресурслардан янада тўла-тўкис фойдаланиш, туб жой аҳолини ижтимоий ишлаб чиқариш ва аввало индустрия соҳасига кенг жалб этиш муҳим иқтисодий ва социал вазифадир».

Партбюро секретари бир муддат ўйга толди. Министрлик коллегияси, партия ташкилоти кўп ишлар қилишга улгура олмаяпти. Ҳали қанча нарса ўз ўрнида эмас. Айниқса маъмурият фаолиятини назорат қилиш комиссияси ишида оқсоқликлар бор. Комиссия ишлаб чиқаришга раҳбарлик методларига ижобий таъсир этиш, хўжалик ходимларининг меҳнатини оқилона ташкил қилиш, моддий ресурслардан ва ишчи кучидан яхшироқ фойдаланиш учун масъулиятни оширишда ёрдам бериши керак. Комиссия раҳбарларнинг ҳисоботларини ва ишлаб чиқариш ҳаёти масалаларини муҳокама этиши, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш, хўжалик вазифаларини ҳал этишдаги фаолиятини назорат қилиб бориши зарур.

Бизда шундайми? Комиссия партия бюросига камчиликларни оператив равишда аниқлашда, уларни бартараф этишда, коммунистлар ташаббуси ва принципиаллигини, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантиришда, кадрларни тўғри тарбиялашда етарли ёрдам беряптими? Тўғри, комиссия ишида бир мунча ютуқлар бор. Бу ютуқ аввало унинг кейинги ойлардаги фаолиятида аниқравшан кўринди.

Аппарат ходимлари командировкада кўп бўладилар. Улар қандай ишларни амалга оширди? Бу сафар фойда келтирдими? Комиссия аъзолари барча ходимларнинг хизмат командировкалари юзасидан ҳисобот беришларини йўлга қўйди. Бу партия бюроси ва коллегия томонидан қўллаб-қувватланди. Бундан ҳар бир ходимнинг фаоллиги ошди, командировкага ва унда қўйилаётган вазифаларни бажаришга масъулият ортди. Унинг министрлик раҳбарлари билан ҳамкорликда қоғозбозликка қарши олиб бораётган иши ҳам диққатга сазовордир.

Партиянинг иқтисодий стратегия йўлини бажариш соҳасида министрлик аппарати олдида турган вазифалар ҳар бир ходим иш услубига юксак талаблар қўймоқда. Шунинг учун ҳам партия ташкилоти, маъмурият фаолиятини назорат қилиш комиссияси аппарат ходимларининг ҳаракатида аниқлик, оперативлик, мунтазамлиликка эътибор бераётир.

Министрлик партия ташкилотига 61 коммунист уюшган. Унинг составида 4 та цех партия ташкилоти ва 6 та партия группаси бор. Коммунистларнинг кўпчилиги тажрибали ва юксак малакали мутахассислардир, ишлаб чиқаришнинг омилкор ташкилотчиларидир.

Партия ташкилоти барча муассаса ва бирлашмаларнинг фаолиятини бир йўла қамраб олиши қийин. Бу ишда маъмурият фаолиятини назорат қилиш комиссияси кўмаклашмоқда. У биринчи навбатда коммунистларнинг фаоллиги ва ташаббускорлигини ўстиришга эришмоқда. Бунда партия йиғилишлари катта ўрин эгаллайди. Йиғилишларда партия ички ҳаётининг туб масалалари, ишлаб чиқариш муаммолари, тартиб ва интизомни мустаҳкамлаш сингари масалалар кўрилмоқда. Қарорларнинг бажарилишига масъулият кучайди. Ҳар бир йиғилиш масала моҳиятини чуқур таҳлил этиб бераётир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросида Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги партия ташкилотининг партия XXVI съезди ҳамда КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумлари қарорларини бажариш учун аппарат коммунистларининг ташаббускорлигини ривожлантириш ва масъулиятини ошириш соҳасидаги иши кўрилди. Бу министрлик партия бюроси ишида кескин бурилиш ясади.

Партия ва ҳукумат қарорлари бажарилишини назорат қилиш партия ташкилотининг муҳим ишларидан бирига айланди. Коммунистлар бу қарорларни бажариш учун тадбирлар туздилар. Уни назорат қилиш бўйича партия бюроси мажлисларида бошқарма ва бўлим бошлиқларининг ҳисоботлари тингланмоқда.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Аҳолига телефон алоқаси хизматининг моддий-техникавий базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришнинг 1986 — 1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган тадбирлари тўғрисида»ги қарорини амалга оширишда министрлик кўп ишларни бажариши керак. Қарорда шаҳарлар ва қишлоқ жойларида автомат телефон станцияларини қуриш ва ишга тушириш, шаҳар телефон тармоқларида телефонда гаплашиш вақтини ҳисобга олувчи аппаратларни жорий этиш, шаҳарлараро алоқа каналлари узунлигини кўпайтириш, автомат телефон тармоғини кенгайтириш, аҳолига хизмат қилишни янада такомиллаштириш вазифаси қўйилган. Бунинг устига республикамизда кўпгина аҳоли пунктларига газета ўз вақтида етиб бормаётганлиги, ҳатто айрим шаҳар обуначилари якшанба ва душанба куни янги газетани ололмаётганлигини «Правда» газетаси бош мақоласида танқид қилди.

Бу министрлик ишига қандай таъсир этди? Партия бюроси ва коллегия ўз ишида ўзгариш ясай олдими?

Аввало шуни айтиш керакки, кўпгина бошқармалар ва бўлимлар ўз ишини бугунги талаблар асосида қайта қуришга улгура олишмаётир. Бу биринчи навбатда шаҳар-қишлоқ телефон станцияси бошқармаси коммунистларига тааллуқли. Бошқарма фаолиятини такомиллаштиришда коммунистлар — А. Ступак, М. Расуловга катта масъулият юкланган. Аммо, иш ҳалигача яхши томонга ўзгармаётир. Бошқарма тўлиқ комплектланмаган, ижро интизоми суст, кўплаб ҳужжатлар ижроси кечикиб бажарилаётир. Меҳнаткашларнинг хатлари билан ишлашда ҳам хатоликлар мавжуд.

Шаҳарлараро телефон ва телеграф алоқаси бошқармасига тажрибали коммунист С. Исамуҳамедова, партия группасига эса алоқа ветерани А. Белинский етакчилик қилишаётир. Бошқарма тажрибали кадрларга эга, лекин бу соҳада ҳам нуқсонлар йўқ эмас.

Республика алоқа каналларидан, телеграф абонентларидан фойдаланиш суръати ҳамон паст. Шаҳарлараро алоқани ўз вақтида ишга тушириш ва фойдаланиш етарли назорат қилинмаётир. Автомат гаплашиш пунктлари тармоғи ғоят секинлик билан ўсмоқда. Бу йил ҳам аввалги йиллар сингари кабел магистраллар қурилиши плани бажарилмаяпти. Шунинг учун ҳам бу соҳа телефонисткалари кўполлиги аҳолининг кўплаб шикоятлар ёзишига сабаб бўлаётир.

Партия бюроси, цех партия ташкилотлари ва коллегия почта алоқаси ишини яхшилаш маданияти ва сифатини ошириш масаласини бир неча бор кўрди. Лекин айрим областлар бу соҳадаги ишларни талаблар даражасига етказа олмаётирлар, Кейинги ойларда 5,4 минг сўмлик почта орқали юборилган нарсалар йўқолганлиги ташвишланарлидир. Бунда коммунист Л. Абаева, А. Голикова ва Ю. Иткин биринчи навбатда айбдорлар. Шунинг учун ҳам почта алоқаси бошқармаси бошлиғи Б. Носиров бошқа ишга ўтказилди, унинг ўрнига эса коммунист Ю. Парсеғян тайинланди.

Алоқа ишининг самарадорлигини ошириш, қўл меҳнатини енгиллаштириш барча ишни механизация зиммасига юклашга боғлиқ. СССР Алоқа министрлиги комиссияси томонидан республикамизда 12 та автоматлаштирилган контрол ва бошқарув алоқаси ишлаб чиқилди ва фойдаланишга топширилди. Лекин улар ишлаб чиқаришда етарли самара бермаётир.

Министрликда контрол-ревизия иши ёмон ташкил этилган. Айниқса, ўтган йили молия-хўжалик интизомига етарли эътибор берилмади. Натижада ўғирлик, талон-торожликлар кўпайди. Бироқ министрлик номенклатурасидаги бирорта раҳбар ходим маъмурий жавобгарликка тортилмади. Текширув натижалари кенг муҳокама қилинмаётир, барча ҳужжатлар жиноят-қидирув органларига ўз вақтида топширилмаётир. Танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида бундай нуқсонлар коммунистларга очиқ-ойдин айтиб ўтилди, бу нуқсонлар биринчи навбатда министрлик аппаратидаги раҳбар — коммунистлар фаолиятига тааллуқлилиги таъкидланди.

Министрлик аппаратида раҳбар коммунистларнинг сиёсий-оммавий ва тарбиявий ишларда қатнашмаётганликлари ташвиш туғдиряпти. Кўпгина бошқармаларда бу иш расмият учунгина планлаштирилганлигини партия бюроси ўрганиб чиқди. Одамлар билан якка тартибда суҳбат олиб борилмаётир.

Меҳнат, ишлаб чиқариш интизомига риоя қилмаётган ходимлар ҳам бор. Ишга кеч қолиш ёки бутунлай келмаслик онда-сонда бўлса-да учраб турибди. Бу эса ҳар бир ходимда ишга виждонан ёндашиш масъулиятини ошириш зарурлигини кўрсатмоқда.

Министрлик партия бюроси, маъмурият фаолиятини назорат қилиш комиссияси олдида масъулиятли ва мураккаб вазифалар турибди. Улар бошқарма ва хўжалик раҳбарларининг ишлаб чиқариш планлари бажарилишининг якунлари тўғрисидаги ахборот ва ҳисоботларини тинглашдан ташқари, кўпгина бошқа масалалар билан ҳам қизиқишлари зарур. Улар сансалорлик, маҳаллийчилик, қўшиб ёзишнинг ҳар қандай кўринишларига, давлат интизоми бузилишига қарши кураш олиб боришлари, давлатни алдаш йўлидаги уринишларнинг пайини қирқишлари, бетартиблик, хўжасизлик иллатларини жамоатчилик ҳукмига ҳавола қилишлари керак. Шундагина министрлик аппарати ходимларининг юзи ёруғ, дили равшан бўлади.

...Партия бюроси секретари М. Назиров ўрнидан турди, кенг хона бўйлаб юра бошлади. У докладни яна бир бор ўқишга тушди. Ҳадемай, партия ҳужжатлари лойиҳаси муҳокамасига бағишланган партия йиғилиши бўлади.

М. ПИРМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

редакция почтасидан

ЙИЛНИ ЗАФАРЛИ ЯКУНЛАЁТГАНЛАР

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА

Фарғона областидаги Киров пахта тозалаш заводи коллективи ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот топшира бошлади. Бу ерда 134 миллион 640 минг ўрнига 136 миллион 39 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиниб, беш йиллик марраси муддатидан илгари эгалланди.

Пахта тозаловчилар йил охиригача планга қўшимча 2 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот тайёрлаш учун съездолди мусобақасини авж олдирмоқдалар.

С. НИШОНБОЕВ.

КАЛЕНДАРДА — МАРТ ОЙИ

Денов ёғ-экстракция заводи мутахассислари ўн биринчи беш йилликда қилинган ишларни ҳисоблаб чиқдилар. Беш йиллик пландан ташқари тайёрланган маҳсулот 466 минг сўмликни ташкил қилди. Корхона меҳнаткашлари шу кунларда 1986 йил март ойи ҳисобига маҳсулот топшира бошладилар.

Х. РАЙИМОВ.

* * *

Шунингдек, редакция йилни зафарли якунлаётган ишчи коллективлари фаолияти ҳақида фарғоналик **Т. Саидқулов, Т. Ҳамидов, В. Пришчепа, М. Неъматов**, тошкентлик **М. Қаюмов, Ж. Холматов, О. Аҳмаджонов, Х. Хожиматов**, қорақалпоғистонлик **М. Муханов, Б. Қурбонбоев**, самарқандлик **М. Раҳматов**, сурхондарёлик **Г. Тоғаева, А. Йўлдошев**лардан ҳам хат-хабарлар олди. Наманганлик **Д. Йўлдошева, А. Насриддинов, А. Нуриддинов**, Сирдарёдан **Т. Зокиров**, Навоий областидан **Б. Қудратов, И. Раҳимов**, Андижондан **Р. Фозилова** йўллаган хушхабарлар ҳам шу мавзуга бағишланган.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

Р. РЕЙГАН нутқи

ВАШИНГТОН, 5 декабрь. (ТАСС). АҚШ президенти Р. Рейган Мэри-Ленд штатидаги Фоллстон шаҳрида нутқ сўзлаб, унда яна олий даражада Женевада ўтказилган Совет — Америка учрашувининг якунларига тўхталиб ўтди.

Биз, деди Р. Рейган, Женева учрашувига жўнаб кетатуриб, реалистик кайфиятда бўлган эдик. Икки мамлакат бир-биридан қанчалик фарқ қилса, Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқи ўртасида шунчалик фарқ бор. Бизнинг тафовутларимиз мутлақо турлича фалсафаларга, бойликлар ва идеалларга асосланади. Бундан ҳам чуқурроқ ва жиддийроқ тафовутларни тасаввур қилиб бўлмайди. Шу боисдан биз ҳеч қандай мўъжизалар кутганимиз йўқ, аммо музокаралар муваффақ бўлинган тақдирда, муносабатларимизга умид уруғларини сочишни истадик. Ажойиб бир кун келиб, эҳтимол, бизнинг муносабатларимиз равнақ топиши ҳамда чинакам ва мустаҳкам тинчликка айланиши мумкин. Совет халқи ҳақиқатан ҳам тинчликка астойдил интилмоқда. Биз баъзи ихтилофларимизни бартараф эта бошлашимиз ва ҳатто, биз умумий тил топган соҳаларда қандайдир битимларга эришиш мумкинми ёки йўқлигини аниқлашга азму қарор берган эдим, деди Оқ уй бошлиғи. Менимча, биз ишни чакки бошлаганимиз йўқ.

Америка маъмуриятининг бошлиғи КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан узоқ давом этган бир қанча учрашувлар ўтказганлигини эслатиб ўтди. «У менга қатъий инсон, лекин шу билан бирга қулоқ солишга ҳам тайёр инсон бўлиб кўринди, деб таъкидлади президент.— У ўзи ўсиб улғайган системага астойдил содиқдир. У ана шу системага ишонади ва унга умид боғлайди». —

Сўнгра президент «ядро урушида ғолиб чиқиш мумкин эмас ва бундай урушни ҳеч қачон олиб бориш керак эмас», деган гапни такрорлади. Шу боисдан унинг айтишича, у мустаҳкам тинчликка эришиш йўлини белгилаб олиш учун Женевага жўнаган экан. «Гарчи мен бу йўл ҳозирдаёқ яққол кўриниб турибди деб айта олмасам-да, биз М. С. Горбачев билан қурол-яроғлар устидан контроллик соҳасида умумий тил топган тармоқларда, айниқса, ядро аслаҳахоналарини тубдан камайтиришга эришиш мақсадида сабот билан куч-ғайрат сарфлаш тўғрисида аҳдлашиб олдик. Биз регионал проблемалар хусусида ўз ўртамиздаги фикрларда мавжуд тафовутларни муҳокама қилишни давом эттирамиз», — деб таъкидлади у.

Биз ядро аслаҳахоналарини тубдан қисқартириш тўғрисидаги битимларга бекамукўст риоя этилгани тақдирда уларга эришиш, яна ҳам каттароқ урушларнинг уруғини сочиб юбориши мумкин бўлган регионал можароларга чек қўйилишига ёрдам бериш мақсадида Женевада бошланган мулоқотни давом эттирамиз, деди Америка маъмуриятининг бошлиғи.

Р. Рейган СССР билан АҚШ ўртасидаги мавжуд ишончсизликни бартараф этиш ва қуролсизланиш соҳасида амалий тадбирларга киришиш учун сўзларнинг ўзигина кифоя эмаслигини эътироф этди. «Бунинг учун шунчаки сўзлардан кўра, анча кўпроқ иш талаб этилади, биз ҳақиқатан ҳам бирбиримиз билан муносабатни яхшилашни истаётганлигимизни кўрсатиш учун иккаламиздан ҳам иш талаб қилинади», — деди у.

Шу билан бирга президент Вашингтонда «стратегик мудофаа ташаббуси» (СМТ) деб аталаётган космик фазони ҳарбийлаштириш режаларига содиқ бўлиб қолаётганлигини тасдиқлади. Маълумки, СМТ Қўшма Штатларнинг биринчи ядро зарбасини жазосиз уриш имкониятини таъминлашга қаратилган бўлиб, қуролланиш пойгасини жиловлаш йўлидаги асосий тормоз ва ғов бўлиб турибди. Президент унинг маъмурияти ушбу соҳада асло ён босмаслигига шуоҳа қолдирмади. СМТ ядровий ва космик қуролларга бағишланган Женева музокараларида «тортишув мавзуи» бўлмайди, деди президент. Оқ уй бошлиғи ушбу масалада ўзининг салбий позициясини ниқоблаб, иккала мамлакатнинг илмий-космик ва ҳарбий тадқиқотлар билан шуғулланадиган илмий-тадқиқот лабораторияларини «очиш» тўғрисидаги таклифини такрорлади. Маълумки, АҚШ зарбдор космик қуролларни тақиқлашдан воз кечган шароитда, бу йўл космосда қуролланиш пойгасининг олдини олишга олиб бормай, балки аслида бундай пойга қандай боришини контрол қилишга таклиф этишдир.

Р. Рейган ўз нутқида Совет Иттифоқини унинг иборасини билан айтганда «ҳарбий жиҳатдан «биринчи» бўлиш»га интилмоқда, деб айблашга ҳам уринди. АҚШ маъмуриятининг мавжуд тахминий мувозанатни бузишга ва ҳарбий устунликка эришишга қаратилган йўлини СССР-га тўнкади. У қуролланиш пойгасини кучайтириш йўлидаги ғовлардан бири — Совет — Америка СКЧ-2 шартномасининг амал қилиш муддатини узайтириш хусусида Қўшма Штатлар «ҳали қарор қабул қилмади» деб қайд этиб ўтди.

Америка маъмуриятининг бошлиғи Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасида маданият, маориф, фан ва техника соҳасида икки томонлама ҳамкорлик истиқболларига катта эътибор берди.

ПОКИСТОН МАЪМУРЛАРИНИНГ БЕБОШЛИГИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Покистон режими Хайбер довони атрофида яшовчи пуштун қабилаларига қарши йирик ҳарбий операцияларни бошлаб юборди. Хайбер довони чегарадаги Шимоли-Ғарбий вилоятда жойлашган. Рейтер агентлигининг хабар қилишича, Покистон заминида ин қуриб олган афғон аксилинқилобчи газандаларни чиқариб юборишни талаб қилган тинч маҳаллий аҳолидан ўч олмоқ учун Исломободнинг ҳарбий ҳукмдорлари танк, бронетранспортер ва бошқа жанговар техникани ишга солдилар. Минглаб солдатлар Хайбер довони районини ўраб олиб ўн олти пуштун қабиласи бошлиқларини маъмурларга асир тушишга мажбур қилмоқчи бўлдилар. Улар марказий ҳукуматнинг ана шу талабига рад жавоби берганларидан кейин қўшинлар уларнинг уйларини портлатишга киришди. Рейтер агентлигининг хабаридан маълум бўлишича, Шинвари ва Африди қабилалари ўз ерларидан афғон аксилинқилобчи тўдаларининг ўтишига қаршилик қилганликлари учун Зиёул Ҳақ режими уларнинг бошига янги-янги маломатларни солди.

КОБУЛ. (ТАСС) Бахтар агентлигининг шарҳида таъкидланишича, Покистон маъмурларининг пуштун қабилаларига қарши қаратилган ҳатти-ҳаракатлари мамлакатдаги тарихий ва анъанавий нормаларни қўпол равишда бузишдир. Исломобод режими янги ҳарбий хуружни ана шу қабилалар яшаб турган ерларда шу район аҳолисини қўрқитиш учун таянч пунктлари яратиш мақсадида амалга оширди. Агентликнинг маълумотига қараганда, Пешовар шаҳри яқинида Африди қабиласининг 2 мингдан ортиқроқ аъзоси шу қабила яшаб турган ерларда афғон аксилинқилобчиларининг туришига қарши норозилик намойишида қатнашдилар. Намойишчилар Афғонистон Демократик Республикасининг халқи ва ҳукумати билан бирдам эканликларини изҳор этдилар ва қабила яшаб турган ерлардан душманларнинг тезроқ чиқариб юборилишини талаб қилдилар.

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ!

ФЕРМАЛАР ҚИШЛОВГА ТАХТМИ?

«Совет Ўзбекистони» нинг бу галги йўқламаси эътиборни ана шу долзарб масалага жалб қилади

Чорвадорлар ҳаётида масъулиятли давр—қиш бошланди. Республикамиз чорвачилик бригадалари, фермаларининг коллективлари КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини муносиб кутиб олиш, 1985—1986 йил қиш фаслини муваффақиятли ўтказиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар. Фермалар, комплекслар, қўра ва кошарларини мавсумга пухта созлаган, мўлжалдаги ем-хашак, озуқа ҳамда қишлов жиҳозларини жамлаган, улардан тежамли, унумли, оқилона фойдаланаётган илғор хўжаликлар дастлабки кунларданоқ яхши натижаларга эришмоқдалар. Қишда ҳам маҳсулот етиштириш камаймаслигини таъминламоқдалар.

Аммо ҳамма ерда ҳам қишловга кўнгилдагидек тайёргарлик кўрилди, деб бўлмайди. Қатор районлар, колхоз, совхозларда, ихтисослашган чорвачилик хўжаликларида етарли ҳозирлик кўрилмади. Биноларни ремонт қилиш, уларни иситиш чораларини кўриш, мўлжалдаги ем-хашак ва озуқа запасларини таъминлаш, чорвадорларнинг уй-жой шароитларини яхшилаш, малакали чорвачилик кадрларини тарбиялаш сингари долзарб юмушлар турли хил баҳоналар билан кечиктириб юборилмоқда. Пировардида бу чорва маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишга жиддий таъсир кўрсатмоқда.

Қуйида республикамиз хўжаликларида чорва қишловига тайёргарлик қандай бораётганлиги ҳақида ҳикоя қилувчи газетамиз йўқламаси материаллари билан танишасиз.

● ФАРҒОНА

ХАТОЛАР ТАКРОРЛАНМАСИН

Ўтган йилги қаҳратон қиш область чорвадорлари учун катта синов бўлди. Мустаҳкам озуқа базаси яратмаган, чорва фермалари ремонти билан етарли шуғулланмаган қатор хўжаликларда қишлов жараёнида жиддий қийинчиликларга дуч келинди.

Область партия, совет ташкилотлари бу йилги чорва қишловига пухта ҳозирлик кўришга алоҳида эътибор бердилар. Ўтган йили ҳар бош қорамолга 15,2 центнердан озуқа бирлиги ҳозирланган бўлса, бу йил бу кўрсаткич ўртача 19,7 центнерга етказилди. Бошқача қилиб айтганда, область бўйича 404 минг тонна дағал хашак жамғарилиб, 566 минг тонна силос бостирилди. 112 минг тонна лавлаги ғамлаб қўйилди.

Лекин фактлар айрим районлар ва хўжаликларда ўтган йилги қийинчиликлардан ҳануз етарли хулоса чиқариб олинмаганлигини кўрсатиб турибди. Фрунзе, Киров, Риштон, Фарғона районларида ҳар бош қорамол учун ҳозирланган озуқа бирлиги областнинг ўртача кўрсаткичидан ҳам паст бўлди.

Текширишлар баъзи хўжаликларда чорва биноларини қишга тайёрлашда ўзибўларчилик кайфиятлари ҳукм сураётганлигини кўрсатмоқда. Охунбобоев районидаги Ниёзов номли совхозда қорамоллар қишлайдиган 9 та объектдан бор йўғи 3 таси ремонтдан чиққан, холос. Ленинград районидаги Ҳамза Ҳакимзода номли совхознинг 33 чорва биносидан 23 тасигина тахт.

● АНДИЖОН

ШОШИЛИНЧ ЧОРАЛАР КЕРАК

Якунловчи йилнинг ўтган ўн ойида йиллик планнинг 80 проценти миқдорида — 22,2 минг тонна гўшт етиштирилди. Бу кўрсаткич Пахтаобод районида —62, Жалолқудуқ районида — 70, Қўрғонтепа районида — 71 процент бажарилди.

Область сут етиштиришда ҳам орқада. Ўн ой ичида 49,7 минг тонна сут соғиб олинди. Бу йиллик планнинг 66 процентига тенг. Пахтаобод районида сут етиштириш йиллик плани 51, Хўжаобод, Андижон районларида — 54-55 процент адо этилди, холос.

Тўғри, область чорвадорлари қишловни муваффақиятли ўтказишга ҳозирлик кўришди. Пландаги 250 минг тонна ўрнига 252,5 минг тонна дағал хашак, 70 минг тонна ўрнига 97,3 минг тонна сенаж тайёрланди. 348 минг тонна силос, 42,2 минг тонна сомон, 67,3 минг тонна қизилча жамғарилиб, фермаларга олиб бориб қўйилди.

Лекин Пахтаобод районидаги Энгельс номли, Ёқубов номли, Хўжаобод районидаги «Победа», Марҳамат районидаги Свердлов номли колхозларда қишлов тайёргарлиги кўнгилдагидек эмас.

Область партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ишни республика партия ва ҳукуматининг «1985-1986 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун республика социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарори асосида ташкил этиш учун шошилинч чораларни кўришлари керак.

● НАМАНГАН

НУҚСОНЛАР ОЛДИ ОЛИНМАСА...

Наманганлик чорвадорлар қишловга пухта тайёргарлик билан келдилар. Чорва бинолари ремонти сифатли ўтказилди. Молбоқарлар, соғувчи ва чўпонлар етарли уй-жой, иссиқ кийим-кечак билан таъминланди. Фермаларда етарли миқдорда ёки ҳар бир бош мол учун бир кеча-кундузга 8,2 килограммдан озуқа тайёрланди. Уйчи, Наманган, Янгиқўрғон районларида бу соҳада, айниқса, дуруст натижаларга эришилмоқда.

Бироқ ҳамма хўжаликларда ҳам мавжуд имкониятлардан оқилона фойдаланиляпти, деб бўлмайди. Ориқ ва нимжон молларни группаларга бўлиб парвариш қилиш эътибордан четда. Ваҳолонки, областда 4600 бош қорамол ва 15300 бош қўйэчки алоҳида қаровга муҳтож. Чуст районидаги «Партия XXII съезди» совхозида қишловга озуқа жамғариш плани бажарилмади. Бунинг устига хўжаликда озуқа тайёрлаш цехлари яхши созланмади. Тўйимли озуқа—хлорелла тайёрлаш цехи унутиб қўйилди. Натижада моллар маҳсулдорлиги камайиб кетди. Ҳозир совхозда 270 бош сигирнинг 160 таси соғилади, холос.

Областда бугунги кунда бир кеча-кундузлик қуввати 754 тонна бўлган 86 та озуқа майдалайдиган, 60 та озуқа пиширадиган, 20 та сунъий сут тайёрлайдиган цехлар мавжуд. Аммо бу резервлардан тўла фойдаланилмаяпти. Бу нуқсонлар, айниқса, областда сут етиштиришни кўпайтиришга халақит бермоқда. Сут ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан орқада қолаётгани сабаби ҳам шунда.

Йўл қўйилган нуқсонлар олди олинмаса, область чорвадорлари қишлов кунлари маҳсулот етиштиришда жуда қийин аҳволга тушиб қолишлари эҳтимолдан холи эмас.

● СИРДАРЁ

ТАШВИШЛИ ВАЗИЯТ

Областда бу йил ўтган йилга нисбатан озуқа жамғаришнинг асосий турлари бўйича юқори кўрсаткичларга эришилди. Бу соҳада Ильич районида, айниқса, ибратли ишлар қилинди. Қўриқ район чорвадорлари бу йил қишловга ўтган йилдагидан 10 минг центнер кўп аралаш озуқа жамғардилар. 258,2 минг центнер ўрнига 321,9 минг центнер силос бостирилди. Йиғилган дағал хашак миқдори 216 минг центнерга етди.

Бироқ манзара областнинг ҳамма жойларида ҳам бир хил эмас. Комсомол районида озуқа жамғаришга вақтида етарли эътибор берилмади. 1984 йилда районда 208,6 минг центнер силос бостирилган бўлса, бу йилги силос аранг 106,7 минг центнерга етди. Дағал хашак жамғариш суръати ҳам талабга жавоб бермайди. Ўтган йилгидан 121,3 минг центнер кам дағал хашак жамғарилди.

Райондаги «Москва» совхозида қишловга ҳозирлик кўрмаслик одат тусига кириб қолди. Натижада хўжаликда чорва маҳсулотлари етиштириш йил сайин камайиб кетмоқда. Масалан, шу йил совхозда ўтган йилга нисбатан ҳар бош сигирдан соғиб олинган сут 113 килограммга, ялпи сут миқдори эса 300 центнерга камайди. Райондаги «Мирзачўл», «Советобод» совхозларида бу кўрсаткич бундан ҳам паст. Ҳатто илғор хўжалик ҳисобланган «Коммунизм» колхозида ҳам сут етиштиришнинг камайиб бораётганлиги район чорвачилигида ташвишли вазият вужудга келаётганлигидан далолат беради.

Амударё районидаги «Партия XXII съезди» колхози чорвадорлари қишловга ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўриш гўшт ва сут етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим омили эканлигини тажрибадан яхши билишади. Шу туфайли хўжаликда ҳар доимгидек бу йил ҳам чорва қишловига катта эътибор берилди. Барча мавжуд бинолар ва ускуналар ремонтдан чиқарилиб, етарли миқдорда ем-хашак ғамлаб қўйилди.

Суратларда: 1. Илғор сут соғувчилардан Ж. Соттиқова, Ж. Шаударбоева, Р. Гудиковалар молларга берилаётган озуқа сифатини кўздан кечиришмоқда. 2. Ғарамланган беда пичани фермага жўнатилаётир.

М. Елеусинов фотолари (ЎзТАГ).

Ҳар бир фермада молларни жойлаштириш ва парвариш қилиш учун зарур шароитларни яратиш, ҳисоб-китоб ва ҳисоботни тегишли даражада йўлга қўйиш, социалистик мусобақа ва ўзаро текшириш якунларини ҳар ойда чиқариб туриш, ҳар бир мусобақадош қабул қилинган мажбуриятини бажариши учун зарур шарт-шароитлар вужудга келтирилсин. Ишлаб чиқаришнинг интенсив методлари, хўжалик ҳисоби, бригада пудрати сабот билан жорий этилиб, иш сифати яхшилансин. Мусобақа ғолибларини маънавий ва моддий рағбатлантириш чораларидан кенг фойдаланилсин, ҳамма жойда уларнинг тажрибаси жорий этилсин.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «1985—1986 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун республика социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қароридан).

● НАВОИЙ

САБОҚЛАР ЕТАРЛИ

Навоийлик чорвадорлар бу йил қишловга қандай тайёргарлик билан келишди? Область қоракўлчилик совхозлари тресги маълумотларига таяниб айтадиган бўлсак, умумий аҳвол кўнгилдагидек эмас. Областда ем-хашак тайёрлаш планлари бажарилмади. Қўйларни иссиқ бинолар билан таъминланиш даражаси бугунгача 48—64 процентни ташкил этяпти. Хашак майдалаб берувчи, сув чиқарувчи техника воситалари етишмайди.

Бу ҳол қишловнинг дастлабки кунлариданоқ ўз «самара»сини кўрсатди. Яқинда ҳаво совуши билан Учқудуқ районидаги «Дўстлик», Томди районидаги «Жана Шаруа» совхозларида чиқимга йўл қўйилди. Область партия комитетининг бюроси совхоз директорлари У. Олипбоев, О. Ўтагенов ўртоқларни ишда масъулиятсизликка йўл қўйганлиги учун лавозимларидан олиб ташлади.

Бу қатъий жазолар қишлов тайёргарлигига эътиборсиз қараётган бошқа хўжаликлар — Учқудуқ районидаги «Юбилей» (директори Н. Пайзалиев), Томди районидаги «Прогресс» (директори И. Олтибоев), Нурота районидаги «Меҳнатобод» (директори А. Тўраев) совхозлари раҳбарларига ҳам сабоқ бўлиши лозим.

● БУХОРО

ҲОЗИРДАН ШУНДАЙ БЎЛСА...

Областда ўтган йилдагига нисбатан 1,7 баравар кўп дағал хашак, 1,3 баравардан зиёд ширали озуқа тайёрланди. Ҳар бош молга ўрта ҳисобда 16 центнердан озуқа бирлиги ғамлаб қўйилди. Бу ўтган йилги кўрсаткичга қараганда 36 процент кўп.

Бухоро районидаги «Маданият», Вобкент районидаги Калинин номли колхозлар, Ғиждувон районидаги «Кўкча», Пешку районидаги «Пешку» совхозларида бу соҳада яхши ишлар қилинди. Бироқ, айрим районларда, колхоз ва совхозларда тармоқ тараққиётига етарли эътибор берилмади. Когон районида ҳар бош қорамолга атиги 9 центнердан озуқа бирлиги ғамланди, холос. Мазкур районда озуқа тайёрлаш плани — 61,6, Вобкент районида — 80,3, Ромитан районида — 85,4 процентга бажарилганини нима билан изоҳлаш мумкин?

Олот, Вобкент, Қоракўл районларининг айрим хўжаликларида чорва биноларини қишловга тайёрлаш ишлари кечиктириб юборилди. Свердлов, Шофиркон районлари чорвачилик фермаларида қўл меҳнатини механизациялашга эътибор суст.

Савол туғилади: аҳвол ҳозирдан шундай бўлса, қиш авжига олган кезларда қандай бўларкан?

● СУРХОНДАРЁ

БЕҒАМЛИККА ЎРИН ЙЎҚ

Сурхондарё области чорвадорлари қишловни ҳар томонлама ҳозирлик билан кутиб олмоқдалар.

Бироқ, ютуқлар соясида бир қатор нуқсонлар ҳам бор. Область бўйича бу йил 527 минг тонна дағал хашак тайёрлаш планлаштирилган эди, аммо 492,5 минг тонна тайёрланди. Бу — ўтган йилнинг шу давридаги кўрсаткичга нисбатан қарийб 14 минг тонна кам. Беда тайёрлаш топшириғи атиги 56 процент бажарилди. Витаминли ўт уни тайёрлаш плани бор-йўғи 72,6, силос бостириш 69,8 процент адо этилди.

Дағал хашак тайёрлаш Ленин йўли, Гагарин, Ангор, Бойсун районларида кўнгилдагидек бўлмади. Ангор районн хўжаликлари белгиланган 20 минг тонна ўрнига аранг 5 минг тонна беда пичани ҳозирлаб, топшириқни 24 процент бажардилар. Гагарин, Ленин йўли, Жарқўрғон районларида ҳам кутилган кўрсаткичларга эришилмади. Қумқўрғон райони ем-хашак жамғаришни — 7200, Шўрчи — 2200, Термиз — 2500, Денов — 3000, Олтинсой — 2000 озуқа бирлигига камайтириб юбордилар.

Областда бугунгача ҳар бош молга 17-18 шартли озуқа бирлиги ўрнига 12,7 шартли озуқа бирлиги миқдорида ем-хашак жамғарилди. Бойсун, Жарқўрғон, Қумқўрғон, Термиз ва Шўрчи районларида аҳвол айниқса ташвишли. Яна бир афсусланарли жойи — кўпчилик хўжалик раҳбарлари жамғарилган озуқани қишлов ўтадиган жойларга олиб боришни пайсалга солмоқдалар.

● ҚАШҚАДАРЁ

ЦЕХЛАР НЕГА БЕКОР ТУРИБДИ?

Қашқадарёнинг кўплаб колхоз ва совхозлари чорвадорлари қишловга яхши тайёргарлик билан келдилар. Ульянов районидаги «Ғалаба», Нишон районидаги Сальвадор Альенде номли, Усмон Юсупов номли совхозлар, Ғузор районидаги «Ғузор», Муборак районидаги «Муборак» наслчилик заводлари, Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли, Яккабоғ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозларида қишловга пухта ҳозирлик кўрилди.

Бироқ, областда бу йил чорвачилик маҳсулотлари, хусусан, сут ва гўшт ишлаб чиқариш йиллик планлари ижроси ҳозирча 65—70 процент атрофида депсиниб турибди. Бундан айрим хўжалик раҳбарлари тегишли хулоса чиқармаяптилар. Чорва қишловига тайёргарликни яхши ташкил қилмадилар. Чироқчи районидаги Охунбобоев номли колхоз, «Москва», Ҳамид Олимжон номли, Қарши районидаги Энгельс номли, «Хонобод» совхозлари, Яккабоғ районидаги «Правда», Қамаши районидаги «Марксизм», Ғузор районидаги «Партия XXII съезди» колхозлари, «Россия» совхози сингари қатор хўжаликларда аҳвол ташвишли, молхоналар ремонти талаб даражасида эмас. Ҳозирданоқ баъзи фермаларда ем-хашакни исроф қилиш ҳоллари рўй беряпти. Озуқа цехлари нормал ишламаётир.

Чорвадорларни иссиқ кийим-кечаклар, этик ва бош кийимлари билан таъминлаш, яйлов заҳматкашларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш ишлари ҳали талаб даражасига кўтарилгани йўқ.

● ХОРАЗМ

МОЛИНИ АЛДАГАН—ЎЗИНИ АЛДАЙДИ

Сўнгги текширишлар якуни областда қатор фермалар мавсумга ҳали тайёр эмаслигини кўрсатди. Хазорасп, Боғот ва Қўшкўпир районларида чорвачилик бинолари ремонти чўзиб юборилган, ускуналар ва агрегатлар, иситиш системалари бекамикўст тахт этилмаган. Озуқа цехлари бир маромда ишламаётир. Хазорасп районидаги Ленин номли, Фрунзе номли ва «Октябрь» колхозларининг сут-товар фермаларида қишловни нормал ўтказиш учун тегишли шароит яратилмаган. Чорвачиликда фан ютуқлари ва механизацияни жорий этиш тўғрисида гап кўп-у, амалий иш оз. Рационлар хўжакўрсинга деворга илиб қўйилган. Молларга белгиланган миқдорда озуқа бирлиги берилмаётир. Натижада маҳсулдорлик пасайиб кетмоқда.

Айрим раҳбарлар «план бажарилса, бас» қабилида иш тутиб, тонналар кетидан қувишди-да, ем-хашак сифатига эътибор беришмади. Областда 90 минг тонна ўрнига фақат 37 минг тонна беда пичани, 70 минг тонна ўрнига 60 минг тонна сенаж, 10 минг тонна ўрнига 7,5 минг тонна витаминли ўт уни жамғариб қўйилган, холос.

Молини алдаган — ўзини алдайди, дейди халқимиз. Шу боиски, область фермаларида озуқа цехи конвейерлари қиш бўйи бир маромда ишлаши, молларга рацион бўйича озуқа етказиб берилиши керак. Ана шунда сут ҳам, гўшт ҳам кўпаяди.

● ЖИЗЗАХ

БУ ЙИЛГИ ТАЛАБ

Областда бу йил жамоат чорвасини қор-қировли кунлардан беталафот олиб чиқиш учун етарли озуқа базаси яратилди. 400 минг тоннадан ортиқ дағал хашак, 117 минг 639 тонна ширали озуқа, 171 минг 292 тонна кўк масса, 64257 тонна омихта ем, 7371 тонна витаминли ўт талқони, 38 минг тонна илдиз мевали озуқалар чорвачилик комплексларига, қўра ва қўтонларга ташиб олинди.

Лекин область районлари, колхоз ва совхозларининг барчасида ҳам қишловга тайёргарлик яхши деб бўлмайди. Бахмал районидаги «Партия XXIV съезди», Жиззах районидаги Ленин номли, Мирзачўл районидаги «Тошкент», «Ўзбекистон» совхозларида, Арнасой районининг бир қатор хўжаликларида мавсумга юзаки ёндашилмоқда. Айрим фермаларда бинолар деразаларига ойна солиш, эшик ва полларни тузатиш каби оддий ишлар ҳалигача тугатилмаган. Сут совутадиган ва иситадиган ускуналар ўрнатилмаган.

Областда давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш суръати кўтарилмаяпти. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан гўшт, жун, тухум топшириш камайиб кетди. Бунинг сабаби — қатор хўжаликларда сигирлар, қўй ва эчкилар, чўчқалар бош сони ошмаётганлиги ҳамда озуқа рационларида зооветеринария қоидаларининг бузилаётганлигидадир. Биргина Ғаллаорол районининг ўзида ўтган йилга нисбатан соғин сигирлар 260 бошга камайиб кетди. Бундай аҳвол Жиззах, Фориш, Бахмал районларида ҳам содир бўляпти.

● ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

ПЛАН ИНТИЗОМИ — МУҚАДДАС

Қорақалпоғистон автоном республикасида ноябрь ойи охирларигача 324,9 минг тонна сомон ва бошқа дағал озуқалар тайёрланиб, йиллик топшириқ 125 процент бажарилди. Лекин тайёрланган бу озуқалар молларни қишловдан семиз ва соғлом олиб чиқиш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, гўшт ва сут етиштиришни кўпайтиришни таъминлайди, деб айтиш қийин. Чунки, моллар маҳсулдорлигини ўстириш учун, аввало, уларга турли хил тўйимли озуқалар зарур. Бироқ, автоном республикада бу йил сомон тайёрлашга зўр берилиб, витаминли озуқалар жамғариш эътибордан четда қолди.

Фактларга мурожаат этайлик: 25 ноябрга дағал хашак жамғариш 92,9 процент бажарилди. Таркибида тўйимли моддалар кўп бўлган пичан ва сенаж тайёрлаш топшириғи эса ўлда-жўлда қолди. 210 минг тонна ўрнига 120,2 минг тонна пичан тайёрланди, холос.

Устига-устак, силос бостириш плани ҳам бажарилмади: кўзда тутилганидан 45 минг тонна кам силос бостирилди. Хўжаликларда ширали ва тўйимли емиш—илдиз мевали озуқа тайёрлаш ишлари, айниқса, ачинарли аҳволда. Пландаги 40 минг тонна шундай озуқа ўрнига 6,8 минг тонна жамғарилганлигини қандай изоҳласа бўлади?

● ТОШКЕНТ

РЕЗЕРВЛАР ИШГА СОЛИНСА...

Областнинг илғор хўжаликлари қишловни муваффақиятли ўтказишга пухта тараддуд кўриб қўйишди. Область бўйича 623 минг 900 тонна дағал хашак, 410 минг 765 тонна силос ва минглаб тонна ширали озуқа тайёрланди. 17 та янги озуқа цехи қурилиб фойдаланишга топширилди.

Бироқ областнинг ҳамма районларида ҳам яхши кўрсаткичларга эришиляпти, деб бўлмайди. Жумладан, ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут ўтган йилнинг шу даврига нисбатан Ўрта Чирчиқ, Ғалаба, Оққўрғон районларида камайиб кетган. Бекобод районидаги Дзержинский номли, Оққўрғон районидаги Куйбишев номли, Тошкент районидаги Ильич номли колхозлар, Паркент районидаги «Коммуна» совхозида қишловга тайёргарлик кўнгилдагидек эмас. Бўка районидаги «Кремль», «Кўкорол» совхозлари, Мичурин номли колхоз хусусида ҳам юқоридаги гапни айтиш мумкин. Областда мавжуд 162 озуқа цехидан 129 таси ишламоқда. Қолганларининг қачон ишга тушиши номаълум.

Область хўжаликларида қишлов кампаниясининг муваффақиятини таъминлаш учун мавжуд барча резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланиш талаб этилади.

● САМАРҚАНД

САМАРАДОРЛИК СИФАТГА БОҒЛИҚ

Область хўжаликларида дағал хашак тайёрлаш планлари ошириб адо этилганлиги қувонарли ҳолдир. Бироқ, хотиржамликка берилмаслик керак. Моллар маҳсулдорлигини камайтирмаслик, уларни қишловдан тўқ, семиз ва соғлом олиб чиқиш тайёрланган озуқанинг ҳажмигагина эмас, балки унинг сифатига ҳам кўп жиҳатдан боғлиқдир. Агар чорвадорлар ишини шу нуқтаи назардан таҳлил қиладиган бўлсак, қатор камчиликлар кўзга ташланади.

Юқорида айтганимиздек, дағал хашак тайёрлаш плани ошириб бажарилгани билан пичан тайёрлаш эндигина 68,8, шу жумладан экилган ўтлардан тайёрланган пичан 48,6 процентга етди. Бундан ташқари сомон, илдиз мевали озуқа экинлари тайёрлаш, силос бостириш, сунъий қуритилган ўт уни ишлаб чиқариш топшириқлари бажарилмади.

Бу қишли-қировли кунларда чорва молларни тўйимли рацион асосида парваришлашга тўла имкон бермаслиги равшан. Вазият областда муҳим тармоқни юксалтиришга эришиш учун, аввало, йўл қўйилган камчиликларни тугатиш юзасидан таъсирчан чоралар кўриш, озуқа сарфи устидан назоратни кучайтиришни талаб этмоқда.

БИЗНИНГ ШАРҲ

Чорвачиликни ривожлантириш, унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш масалалари доимо партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг диққат марказида турибди. Бу йил фермаларни қишга ҳозирлаш борасидаги ишлар бирмунча уюшқоқлик билан ўтказилди. Дағал ва ширали озуқа анча кўп тайёрланди. Илғор колхоз ва совхозлар чорвачилик бинолари, озуқа цехлари ва ем-хашакни қайта ишловчи техникани барвақт ремонтдан чиқариб, чорвадорларнинг меҳнат қилиши ва дам олиши учун зарур ишлаб чиқариш ҳамда маданий-маиший шароитларни яратиб қўйдилар.

КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олишга бел боғлаган чорвадорлар коллективлари 1985—1986 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун социалистик мусобақани авж олдирмоқдалар. Улар орасида Тошлоқ, Бағдод, Уйчи, Сирдарё, Нурота, Олтинсой, Ульянов, Гурлан, Шуманай, Чиноз, Советобод сингари қатор районлар ва ўнлаб колхоз ҳамда совхозлар бор.

Бироқ, қишловга ҳозирлик ишлари ҳамма жойда ҳам силлиқ кетаётгани йўқ. Буни, энг аввало, республика кўрсаткичларидан ҳам кўрса бўлади. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг 25 ноябргача бўлган маълумотларига қараганда, пичан тайёрлаш топшириғи 69,5 процент бажарилган. Шу жумладан экилган ўт-ўланларни йиғиштириб олиш плани 48,4 процентга етди. 4029,1 минг тонна силос бостирилиб, 3389,6 минг тонна силос тайёрланди. Ҳар иккала кўрсаткич ҳам зўрға 81—84 процентни ташкил этади. Илдиз мевали, полиз палакларидан иборат озуқа маҳсулотлари, шунингдек, қуритилган сунъий ўт уни тайёрлаш ҳамда ишлаб чиқариш топшириқлари аранг 56—60 процент атрофида бажарилди. Тўғри, уларни тонналар ҳисобида ўтган йилги шу турдаги озуқалар салмоғи билан солиштирадиган бўлсак, муайян силжишларни кўрамиз. Аммо йил бошида белгиланган план ва топшириқлар даражасига чиқолмаганимиз сир эмас.

Фарғона районидаги Ҳамза Ҳакимзода номли, «Партия XIX съезди» колхозларида дағал хашак жамғариш топшириғи 45—49 процент атрофида қолиб кетди. Олот районидаги Калинин номли, Бухоро районидаги Энгельс номли, Қоракўл районидаги «Коммунизм» колхозларида озуқа тайёрлаш планлари бугунгача 60 процент ҳам адо этилмади. Ҳар бош молга ғамланган озуқа ўртача 9—10 центнерга тўғри келяпти. Сурхондарё областининг кўпчилик районлари хўжаликларида сомон ва витаминли ўт уни тайёрлаш, силос бостириш планлари барбод берилди.

Қишлов—синов дейди чорвадорлар. Бу синовдан муваффақиятли ўтиш, жамоат чорваси ривожига муносиб ҳисса қўшиш — бугунги кунда оддий сут соғувчи ёки чўпондан тортиб, ҳар бир раҳбар ва мутахассисгача — ҳамманинг жонажон ишидир. Бу ишда уларга партия ва ҳукуматимизнинг 1985—1986 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш ва харид қилишни кўпайтириш учун Бутуниттифоқ ҳамда республика социалистик мусобақаларини ўтказиш тўғрисидаги қарорлари дастуриламал бўлиши керак.

Чорвачилик — зарбдор фронт! Шунга яраша меҳнат ҳам зарбдор бўлиши керак.

(ЙЎҚЛАМА МАТЕРИАЛЛАРИНИ ГАЗЕТАМИЗ МУХБИРЛАРИ ТАЙЁРЛАШГАН).

СПОРТ

ШАХМАТ:

МУСОБАҚА ЯКУНЛАНДИ

Фрунзеда бир неча кун давом этган халқаро турнир якунланди. Мусобақанинг сўнгги тур ўйинларида қирғизистонлик Борис Канцлер болгариялик Пётр Великов билан учрашувни дуранг қилиб, халқаро мастер унвонини олиш учун илк бор норматив бажарди.

Тошкентлик Г. Аъзамов Қирғизистон шахматчиси Т. Имоналиевга қарши оқ доналар суриб, дуранггa рози бўлди.

Шундай қилиб уч ҳафталик баҳслардан кейин 14 имкониятдан 10 очко жамғарган москвалик халқаро гроссмейстер С. Макаричев халқаро турнир ғолиби бўлди. Унинг ҳамшаҳри гроссмейстер Б. Гулько совринли иккинчи ўринни олди. Львовлик О. Романишин билан фрунзелик Л. Юртаевлар 8,5 тадан очко тўплаб 3-4-ўринларни эгалладилар. Тошкентлик Г. Аъзамов 8 очко билан 7-ўринни олди.

М. МУҲИДДИНОВ.

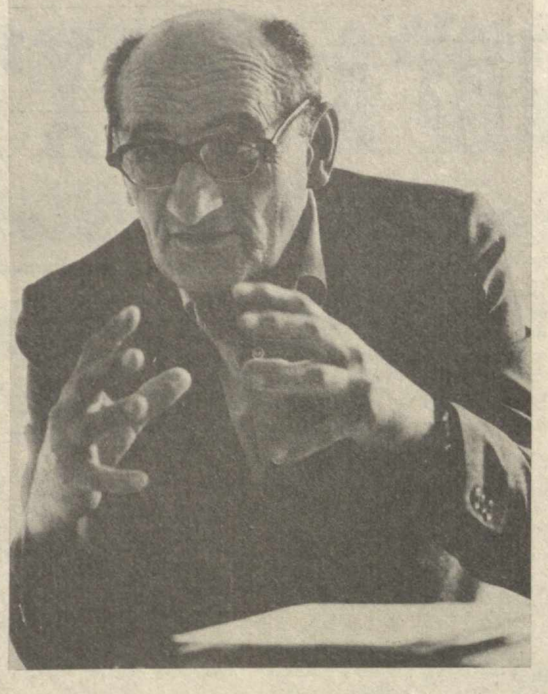

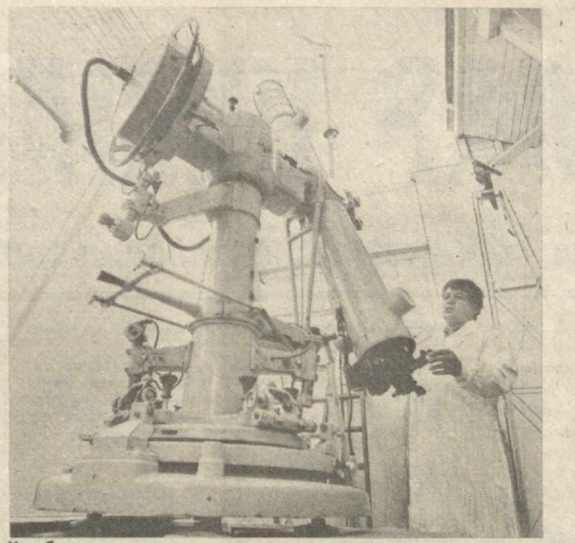

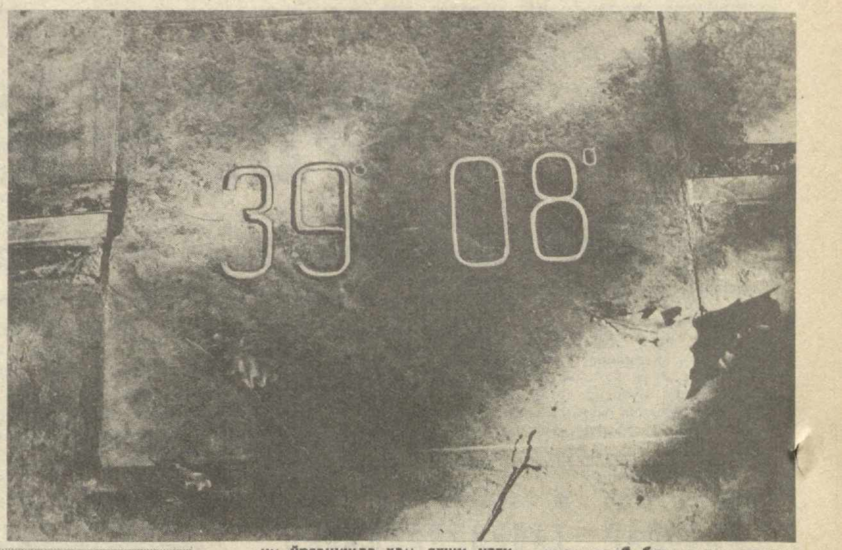

ФОТОРЕПОРТАЖ

Китоб халқаро кенглик станцияси 39 даража 08 минут географик параллелга жойлашган бўлиб, бу ерда олиб борилаётган кузатув ва тадқиқотлар Ер шари қутблари ҳаракатини аниқлашда катта аҳамият касб этади. Станцияда шунингдек фазовий жисмлар ҳам изчил кузатиб борилади.

Кенглик станциясидаги жуда аниқ кўрсатадиган, пухта ишлайдиган қурилмалар изланувчан коллективга ишда мададкор бўляпти. Бамберг ва объективи 180 миллиметрли Ленинград зениттелескоплари, вақтни ниҳоятда тўғри, аниқ кўрсатадиган соатлар, кенглик ва вақт минтақасини ўлчаш, суратга тушириш имконини берадиган турли ноёб асбоблар ҳамда электрон-ҳисоблаш машиналари шулар жумласидандир. Уларнинг ёрдамида фазода рўй бераётган ҳодисаларнигина эмас, балки ер юзасини ўрганишда ҳам яхши натижаларга эришиш мумкин.

Суратларда: Китоб халқаро кенглик станцияси директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, физика-математика фанлари кандидати Александр Михайлович Калмиков, станция кичик илмий ходими Самандар Эшонқулов телескопда кузатиш ишлари олиб бормоқда; станция жойлашган географик параллелни кўрсатувчи плита.

К. ТАРУСОВ ва Б. ЮСУПОВ фотолари (ЎзТАГ).

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

МУЗДЕК СУВ... ШИФО

Таниқли спортчи кутилмаганда доғда қолди. 125 килограммли штангани чалқанча ётганча кўтариб-туширишни 15 тага етказган 86 ёшли отахон атрофини дарҳол врачу мутахассислар ўраб олишди. Эндигина 23 баҳорни кўрган спортчи эса Болгария миллий терма командасининг аъзоси бўлишига қарамай, қарияга бас келолмади.

— Бунга ажабланмаса бўлади,—деди медицина фанлари доктори Л. Сухаребский мухбирлар билан суҳбатда. — Тош кўтарган Филип Ангелов сингари отахонлар спорт мастери Павел Добревнинг махсус машғулотларига катта қизиқиш билан қарамоқдалар. У Г. Димитров номли олий физкультура институтининг доценти бўлиб, 60 ёшдан ошганларнинг яширин имкониятларини юзага чиқаришда ажойиб самараларга эришмоқда. Бу ҳақда фильм ҳам яратилган.

Инсондаги туганмас имкониятлар хусусида яна бир мисол: москвалик онахон — Евгения Астафьеванинг кутилмаганда физкультура институтига кириш учун ариза ёзганига ишонса бўладими?! Бу аёл ёшлигини ишчанлик, беҳаловатлик, оилапарварлик билан ўтказди-ю, бола-чақа ташвишларидан холи бўлгач, нима қиларини билмай зерика бошлади. Бўшашиб, турли касалликларга чалинадиган бўлиб қолди. Фаол ҳаёт тарзига ўрганган аёл шунда соф ҳавода югуришни одат қилди. Врачлар эса албатта даволанишни тавсия этишди. Евгения қулоқ солмади. Югураверди. Кўп ўтмай унинг саломатлиги яхшиланиб, касаллик чекина бошлади. Қизиғи шундаки, 66 ёшида физкультура институтига ариза кўтариб борганда: «Ҳужжатлар кимники? Неварангиз ўқишга кирмоқчими?» деб саволга тутишди. У, олий ўқув юртига фақат 40 ёшгача бўлган кишилар кириши мумкин деган эътирозларга қулоқ солмай, мақсадига эришди. Ҳозир 82 ёшда тетик ва бардам.

— Бундай воқеалардан таажжубланасан ва ҳайратланасан, киши, — дейди «Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти республика советининг чиниқиш ва қишки сузиш секцияси — «Моржлар» клубининг врачи Нина Видякина. — Бу ҳаммаси инсон табиати ва организмининг ниҳоятда мураккаблигидан. Кўпинча биз, аслида нималарга қодир эканлигимизни тасаввур ҳам қилолмаймиз. Ваҳолонки, тажрибали спортчиларда қизғин ва қийин вақтларда «иккинчи нафас» деб юритиладиган ўзига хос жўшқинлик, кўтаринкилик, куч-қудрат ҳар бир кишида ҳам кутилмаган ҳолатларда юзага келиши турган гап. Саломатлик, тетик ва бардамлик, кучли ирода ва метиндек чиниқиш ҳақида кўп эшитамиз, гоҳида кўрамиз, лекин амалиётда қўлламаймиз. Тўғриси, журъат этмаймиз. Ваҳолонки, бу гаплар аслида инсондаги бекиёс имкониятлар —сабр-тоқат, ҳаётбахшлик, фаоллик, кашшофлик, тан сиҳатлик билан боғлиқдир.

— Назаримда, — сўзини давом эттирди врач, —ҳиндларнинг бир ҳикмати яхши айтилган: «Уч нарсада мўътадилликдан қочинг: илм, ҳаракат ва сахийликда». Дарвоқе, кимки ўзининг бўш вақтини ҳаракатларга бой машғулотлар билан ўтказар экан, саломатлиги ёмонлигидан нолиб юрмайди. «Муздек сув бадан учун ҳам, ақл учун ҳам фойдалидир». Аёзли кунлар сувга шўнғиётганларни кузатганимда беихтиёр машҳур саркарда А. В. Суворовнинг ана шу сўзлари ёдимга келади. Сув юзида қалқиб турган муз парчалари оралаб чўмилаётган кишини, қорли сўқмоқларда енгилгина кийиниб югураётган одамни кўрганларнинг қизиқсиниб турганларини кўп учратганман. Ҳа, соч-соқолларига қиров қўнган кексаларимиз муздек сувдан тап тортмай чўмилиши ҳавасингни орттиради-да. Мен ўзим 70 ёшдаман. 26 йилдан бери муздек сув сеҳридан баҳра олиб келяпман. Тенгқурларим орасида тетикман. Умуман, қиш кунлари чўмилишга иштиёқмандлар сафи кенгайиб бораяпти. Ҳозир ёши 16-80 атрофидаги жами 1000 дан ортиқ киши «морж» сифатида секциямизнинг аъзоси бўлиб турибди. Александр Трегубов эса 90 ни қоралаб қолди.

ЧИНИҚҚАНГА ЧАНГ ЮҚМАС

«Морж»ларнинг ҳар бирига алоҳида карточка очилган. Уларнинг орасида турли касалликлар билан оғриганлар бор. Мунтазам чўмилиш қон босими, асаб, бош оғриғи, камқонлик, ошқозон-ичак, қанд, юрак-томир, шамоллаш каби касалликлардан форiғ бўлишда ажойиб самара беряпти. Ҳатто инфаркдан кейин муздек сувга шўнғиб туриш ҳам ажойиб натижалар бериши мумкин эканлигининг шоҳиди бўлиб турибмиз. Баданнинг муздек сувга мослашиши жараёнида инсондаги ҳали фойдаланилмаган имкониятлар қўзғалиб, модда алмашинуви тезлашар экан. Бу билан фаол ва соғлом турмуш тарзи юзага келмоқда...

Михаил РЯБОВ — кекса темирйўлчи, меҳнат ва уруш ветерани. 81 ёшда.

— Қон босими кўтарилиб, бошим оғрийдиган бўлиб қолди. Бунинг устига тез-тез шамоллай бошладим. Кайфиятим чоғмасди. Юрак тепиши ҳам бежо денг. Эрталаблари югуришни одат қилдим. Кейин чўмила бошладим. Мана беш йилдирки, муздек сув қўйнида яйрамоқдаман. Саломатлигим яхши.

Ёқубжон ҚОСИМОВ — оддий ишчи. 39 ёшда.

— Бир неча йил аввал Қорақалпоғистон АССРга иш юзасидан бориб, қаттиқ шамоллаб қолдим. Бел оғриғи—бод касалига чалиндим. Азобидан қимирлаб бўлмасди. Ҳамкасблар чўмилишни лозим кўришди. Амударёда сузиб кўрдим. Аччиқни аччиқ кесади, деганларидек дардим енгиллашди. Шу-шу мунтазам чўмиладиган бўлдим. Беш йилдан бери қишин-ёзин Анҳорга келиб, чўмилиб кетаман. Ҳозир ҳеч қандай касалим йўқ, десам бўлади.

Галина ГЕНКИНА— Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг химия институти ходими. 49 ёшда.

— Юрагимда порок хасталиги борлиги мени доим ташвишга солиб келарди. Дўстлар ва врачларнинг маслаҳати билан жисмоний машқларга зўр бериб, йил мобайнида мунтазам чўмилишни расм қилдим. Тўрт йилдан бери «моржлар» сафидаман. Тобора бақувват тортиб, саломатлигим яхшиланиб боряпти. Юрак безовта қилаётгани йўқ.

— Ҳаваскор сузувчиларнинг машғулотларга мунтазам келишлари учун зарур шарт-шароитлар бор, —дейди «Моржлар» клубининг тренер-методисти Вера Седова. — Тошкентда бундай клубга асос солинганига қарийб 40 йил бўляпти. Илгари чўмилувчилар Ленин комсомоли номидаги маданият ва истироҳат боғининг кўлига боришар эди. 1952 йилдан бери «Пахтакор» стадиони яқинида Анҳор сувининг ёйилиб оқадиган ерида чиниқиш ва қишки сузиш секцияси очиқ. Ҳаваскорлар сувга тушишдан олдин чоғроқ майдончада теннис, волейбол, бадминтон ва аэробика машғулотларида қатнашадилар. Истаган киши стадион рўпарасидан Анҳорнинг катта кўпригигача қадар югуриши мумкин.

Чўмилувчилар сафи йилига 200 нафарга кенгаймоқда. Афтидан фаол ҳаракат қилиш, саломатликни мустаҳкамлаш ва чиниқишнинг кечи йўқлигини кўпчилик англаб етмоқда. Бўлмаса машҳур ёзувчи Лев Толстой 75 ёшида велосипед минишни ўрганиб, Москвадан Ясная Полянагача ҳайдаб келармиди. Ёки рус физиологи И. Павлов 80 ёшида городки ўйнаб, спорт залига ошиқиб юрармиди...

«Моржлар» клуби аъзолари билан суҳбатдан шу нарса аён бўлдики, кўпчилик шаҳарнинг олис бурчакларидан Анҳор бўйига чўмилиш учун келаркан. Чўмилувчилар эса тобора кўпайиб бормоқда. Шу боисдан ҳаваскор спортчиларнинг истакларини инобатга олиш ва Тошкентнинг қулай ерларида яна «Моржлар» клубларини ташкил этиш масаласини жисмоний тарбия ва спорт ташкилотларининг мутасаддилари ўйлаб кўрсалар мақсадга мувофиқ бўларди. Эл соғлиғи—юрт бойлиги. Меҳнаткашлар бўш вақтларини мазмунли ва мароқли ўтказишлари, саломатликларини мустаҳкамлаб олишларига эътиборни кучайтириш шу куннинг талабидир. Шунга эришиш керакки, Абу Али ибн Сино айтганидек, кишилар бадантарбия билан мўътадил ва ўз вақтида шуғулланиб, давога муҳтожлик сезмайдиган бўлишсин.

Ҳ. НОСИРОВ.

„ЗАНГОРИ ЭКРАН" ҲАФТАЛИГИ

9—15 ДЕКАБРЬ

9 декабрь, душанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Мультфильмлар. 10.10 — «Бир-биримизга муносибмизми, азизим?» Бадиий фильм. 11.35 — Композитор М. Заринь. 12.05 —Телефильм. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.50 — Ўсмирлар ижоди. 16.35 — М. Горький. Америка ҳақида очерклар. 17.10 — Ўқувчиларга нон ҳақида. 17.40 — Фильм-концерт. 17.50 —Ҳужжатли фильм. 18.10 — Концерт. 18.45 — «Жадаллаштириш» 19.15—«Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильм. 19.40 — «Ҳар тўкисда бир айб». Фильм-спектакль. 21.30 — «Время». 22.05 — Фильм-спектаклнинг давоми. 23.30 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 —Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Рус тили. 10.55 — Ҳужжатли фильм. 11.05 — Концерт. 11.35 — «Владимир Ильич Ленин» Поэма. 12.05 — «Фан ва турмуш». 13.10 — Умумий биология. 13.40 — Тарих. 14.10 — «СССР Герби ҳақида». 14.35 — «Баратинский деган шоир яшаган». 15.40 — «Электроника ва биз». 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Телефильм. 19.00 — Ритмик гимнастика. 19.30 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Халқаро панорама». 21.30 — «Время». 22.05 — Телевикторина.

ТОШКЕН-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Эртак кетидан эртак». 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Оила ва жамият». 8.20 — «Ватанимни шарафлайман». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ўқувчилар бригадасида». 18.45 — «Ёшлик». 19.15— Мультфильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Адабий альманах». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Созандалар ҳақида ҳикоялар». 21.30 — «Время». 22.05— КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди шарафига.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15 — Москва-II. 18.10 — «Балоғатга етмаганлар». Бадиий фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Биология. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Зулфия лирикаси. 21.30 — Москва-II.

10 декабрь, сешанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Ҳар тўкисда бир айб». Фильм-спектакль. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — «Буратино кўргазмаси». 16.25 — «Стадион ҳамма учун». 16.55 — Концерт. 17.15 — «Истеъдод». 17.45 — Концерт. 18.15 — «Сиз яратган боғ». 18.45 — «Шу куннинг почтаси» 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильм. 19.50 — Фигурали учиш. Халқаро турнир. 21.30 — «Время». 22.05— Қиш манзараси. Кинолавҳа. 22.15 — Тожикистон ССР телевидениесининг программаси. 23.30 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Телефильм. 10.05— Француз тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 — География. 12.05—«Шахмат мактаби» 13.10 — Ўқув кўрсатуви. 14.10 — «Ўтмиш билан учрашув». 14. 55 — «Драматургия ва театр». 16.10 ва 18.30 —Янгиликлар. 18.40 — Ҳамдўстлик. 19.10 — Композитор Е. Мартинов билан учрашув. 20.00 — «Инсон ва қонун». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 21.30 — «Время». 22.05— «Синов муддати». Бадиий фильм. 23.40 — Қўл тўпи. Халқаро турнир.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — Пионер телетайпи. 8.10 — «Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 —«Тенгдош». 18.45 — Мультфильмлар. 19.10 — «Бугун— Инсон ҳуқуқлари куни». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Миллионлар ленинча университети». 20.15 — Телефильм. 20. 30 — «Ахборот». 20.50 — Телеминиатюралар. 21.30 — «Время». 22.05 — «Чорвачилик — зарбдор фронт».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 16.15 — Москва-II. 18.10 — Физика. 19.10 — «Ҳақиқат битта бўлади». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05— Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Эстетика асослари. 21.30 — Москва-II.

11 декабрь, чоршанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Ўсмирлар ижоди». 10.20 — «Синов муддати». Бадиий фильм. 11.55 — «Саёҳатчилар клуби». 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 —Концерт. 16.45 — Адабий кўрсатув. 17.45 —«...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.30 — «Фан ва турмуш». 19.00 — Концерт. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Телефильмлар. 19.55— «Ҳаётимиз программаси». 20.10 — «Ивонна». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Телефильм. 22.15 — Футбол. УЕФА кубоги.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Ўқув кўрсатуви. 10.05 — Немис тили. 11.05 —Рус халқ тарихий қўшиқлари. 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.05 — «Оила ва мактаб». 13.10 — Умумий биология. 14.10 — Эстетик тарбия. 14.40 — Ўсмирларнинг жисмоний ривожланиши. 15.10 — Ҳайкалтарошлик. 15.40 — Оилавий турмуш эстетикаси ва психологияси. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — «Камалак». 19.00 —Телеочерк. 19.30 — «Музикали киоск». 20.00 — «Шахмат мактаби». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Баскетбол. Кубок эгалари кубоги. 21.30 — «Время». 22.05 — «Театр сулоласи»

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Ижод ва изланиш». 8.20 — «Оила ва касб танлаш». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.25 —«Тенгдошларинг ижодидан». 18.55 — «Халқ истеъмоли молларига — юқори сифат». 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.30 —«Ахборот» 19.45 —Халқаро аҳвол кундалиги. 20.00 — «Ёзувчи ва замон». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 —КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди шарафига.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 —16.15 — Москва-II. 18.10 — Ўзбек мактабларида рус адабиёти. 18.45 — Телефильм. 18.55 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 19.30 — «Ахборот». 19.45—Эстетика асослари 20.20 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Телефильм. 21.00 — «Инсон ва стихия» 21.30 — Москва-II.

12 декабрь, пайшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Буратино кўргазмаси». 10.10 — «Ивонна». Бадиий фильм. 11.30 —«Ҳайвонот оламида». 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 15.40 — «Эски дунёдан воз кечамиз». 16.25 — И. Гайдн. 90-симфония. 16.55 — Ўқувчиларнинг Иваново область Ленин район партия комитетининг секретари Л. Мигунова билан учрашуви. 17.35 — Фильм-концерт. 18.00 — «Сўзни амалда иш билан оқла». 18.30 — Футбол. УЕФА кубоги. 20.15 — «Ўз олдингда». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Бадиий фильмнинг 2-серияси. 23.10 — «Дунё воқеалари». 23.25 —Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 —Илмий-оммабоп фильм. 10.05 —Испан тили. 10.55 — Ҳужжатли фильм. 11.05 — «Олис олисларда». 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.05 — «Сиз яратган боғ». 13.40 — «Севги изҳори». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 16.00 ва 18.30 —Янгиликлар. 18.50 — «Қалбга яқин қўшиқлар». 19.30 — «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Халқ куйлари. 21.30— «Время». 22.05 — Концерт. 22.50 —Илмий-оммабоп фильм. 23.00 — Футбол. Ўтиш турнири.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 —«Тонгги тароналар». 8.00 — «Беш йиллик одимлари». 8.20 — Янги китоблар. 8.30 — «Ахборот». 18.00— Янгиликлар. 18.15 — Мультфильмлар. 18.40—«Ҳаёт каби тиниқ». 19.10— Ҳужжатли фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Дала ишлари кундалиги». 20.00 — Фильм-концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Камолот сари. 21.30 — «Время». 22.05— «Партия турмуши». 22.35 — «Нафосат».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.05 — Москва-II. 18.10 — «Зарница — 85». 18.40 — Телефильм. 18.55 — «Инсон ва табиат». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Реклама. 19.55 — Зоология. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 21.20 — Телекиножурнал. 21.30 — Москва-II.

13 декабрь, жума

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Ўқувчиларнинг Иваново область Ленин район партия комитетининг секретари Л. Мигунова билан учрашуви. 10.20 — «Ўз олдингда». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 15.45 — Рус тили. 16.15 — Концерт. 16.35 — «Подмосковье қишлоқларининг бугунги ва эртанги куни». 17.05 — «Ҳамдўстлик». 17.35 — «Эртак ҳузурида меҳмонда». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Дунё ва ёшлар». 20.10 — «Санъат усталари». 21.30 — «Время». 22.00 — «Муаммолар — изланишлар — ечимлар». 24.00— «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — «Урал эртакчиси». 10.30 — Инглиз тили. 11.00 — Уруш йили қўшиқлари. 11.35 —География. 12.05 —Д. Кугультинов поэзияси. 13.10 — Совет тасвирий санъати. 14.25 — Тележурнал. 15.10 —Р. Роллан. Хотиралардан. 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Камалак». 19.20 — Телефильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Реклама. 20.50 — «Онамларнинг мактаби». 21.20 — Телефильм. 21.30 — «Время». 22.00 — Эстрада томошалари.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Ёшлик». 8.30 — «Ахборот» 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильмлар. 18.45 — «Ёшлик». 19.15 — Ленин ҳақида ҳикоялар. 19.30 —«Ахборот». 19.45 — «Томорқа хўжалигингизда». 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30— «Время». 22.05 — КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди шарафига.

Тошкент-II. 9.00 — 16.05 — Москва-II. 18.10 — География. 18.50 — «Ўғлим ҳузурига». Бадиий фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — Телефильмлар. 20.30 — «Ахборот». 20.50 —Телефильм. 20.55 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

14 декабрь, шанба

МОСКВА-I. 9.00 —«Время». 9.40 — Концерт. 10.05 —«Авторалли—85». 10.30 —«АБВГДейка» 11.00 — Реклама. 11.30 — Тасвирий санъат. 12.15 —Телеочерк. 12.40 — Концерт. 13.25 — Поэзия. 14.10 — «Камалак». 14.45 — «Оила ва мактаб». 15.15 — «Дунё воқеалари». 15.25 — «Ўрмондаги тутун». Бадиий фильм. 16.15 —«Мўъжизасиз-мўъжизалар». 17.15 — Фильм-балет. 17.45 —«Ўсимликлар дунёси». 18.30 — «Кўзга кўринмас одам». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 20.30 — Концерт. 21.30 —«Время». 22.05 —Останкинода ёшлар кечаси. 24.00 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — «Агар соғлом бўлай десанг». 9.30 — Телефильм. 9.40 —Белоруссия телевидениесининг программаси. 11.05 — «Тонгги почта». 11.35 «Кинопанорама». 13.10 —«Диктатура». Телеспектакль премьераси. 14.40 — «Дебют». 14.55 «Здоровье». 15.40 — «200 йил ўтгач». 16.00 — «Саёҳатчилар клуби». 17.00 —Тўпли хоккей. СССР чемпионати. 17.45 — «Ўсмирлар учун музикали кўрсатув». 19.50 — «Ерда, самода ва денгизда». 20.20 — Телефильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Бадиий ўқиш. 21.30 — «Время». 22.05 — Кинокомедия — «Аршин мололон».

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.05 —Тонгги тароналар». 8.10 — «Сўз кетидан сўз келар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Агар соғлом бўлай десанг». 10.10 — «Кинoредакция почтасидан». 10.55— Театр учрашувлари. 11.45 — «Ноктюрн». Бадиий фильм. 13.10 — «Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак». 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Концерт. 19.05—«Тинчлик ва бунёдкорлик йўлидан». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Мультипанорама». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Ёшлигим менинг». 21.30 — «Время». 22.05 —«Ягона, аҳил оилада».

ТОШКЕНТ-II. 18.15 — Тожикистон телевидениесининг программаси.

15 декабрь, якшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Камалак». 10.05 — «Спортлото». 10.15 — «Будильник». 10.45 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 11.45— «Здоровье». 12.30 — «Тонгги почта». 13.00 — Киножурнал. 13.10 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.10 — «Музикали киоск». 14.40 — «Ералаш». 14.50 —«Дербент» танкери». Бадиий фильм. 16.25 — Телефильм. 16.55 — Телекўрсатув. 17.40 — Фильм-концерт. 18.05 — Мультфильмлар. 18.35 — «Халқаро панорама». 19.20 — Концерт. 19.35 — «Кўзга кўринмас одам». Бадиий фильм. 3-серия. 20.30 — «Саёҳатчилар клуби». 21.30 — «Время». 22.05 — Эстрада томошалари. 22.55 —Футбол. Ўтиш турнири. 00.25 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!» 9.15 — Расмларда қуёш акси бор». 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — «Рус тили». 10.30 — Концерт. 11.00 — Телефильм. 11.20 — И. Брамс. 4-симфония. 12.05— «Эртак ҳузурида меҳмонда». 13.45 — «Ю. Трифонов ижоди саҳифалари». 14.45 — Оренбург телевидениесининг программаси. 15.50 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 16.20 — «Ҳайвонат оламида». 17.20 — «Соялар чошгоҳда ғойиб бўлади». Бадиий фильм. 5-серия. 18.25 — «Москва учун жанг». «Улуғ Ватан уруши» киноэпопеясининг 2-фильми. 19.15 — Машҳур совет композиторлари. 19.55 — «Дунё ва ёшлар». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Телефильм. 21.00 — Халқаро турнир. 21.30 — «Время». 22.05 — Қисқа метражли бадиий фильмлар.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 —Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — Врач маслаҳати. 8.10 — «Биргаликда куйлаймиз». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Ҳужжатли фильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Истеъдод». 10.00 — «Фан уфқлари». 10. 30 — «Ҳовлимиздаги стадион». 11.00 — «Светофор». 12.00 — «Саховатли паҳлавоннинг уйланиши». Бадиий фильм. 13.05 — «Халқ оғзаки ижоди». 14.05 — Реклама. 18.20 — Илмий-оммабоп фильм. 18.40 — «Бойчечак». 19.15 — Мультфильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 —«Сиҳат-саломатлик» 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30— «Время». 22.05 — «Эртага— премьера».

ТОШКЕНТ-II. 16.00 —Қирғизистон телевидениесининг программаси.

ОБ-ҲАВО

Синоптикларнинг хабар беришича, Ўзбекистонда ҳаво ўзгариб, қор ёғиши кутилади. Тоғли районларда кучли қор ёғиши мумкин. Ғарбдан секундига 7—12 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 1—6 даража совуқ, кундузи 2 даража совуқ билан 3 даражагача иссиқ, жанубда 2—7 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради, қор ёғади. Ғарбдан секундига 5—10 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 1—3 даража совуқ, кундузи 0—2 даража атрофида иссиқ бўлади.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ишлар мудирлигининг коллективи Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ишлар мудирининг ўринбосари И. К. Титковга онаси

Александра Михайловна ТИТКОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Р — 09621 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. А. 281 ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12